

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

PEOPLES VOICE, the only Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lithuanian Press Assn., P. O. Sta. C, Box 1013, Toronto, Canada.
Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 883

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 10, 1948, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XVII

Reakciniai Amatų ir Darbo Kongreso Unijų Vadai Nori Suskaldyti Unijas

OTTAWA. — Reakcingieji Amatų ir Darbo Kongreso (Trades and Labor Congress) unijų vadai su Frank H. Hall priešakyje pradėjo ofensyvą pašalinimui iš Kongreso vadovybės prezidento Percy Bengough ir kitų unijinės vienybės šalininkų.

Cia įvyko 32 unijų viršininkų konferencija, kurioje buvo sudarytas komitetas darbo vedimui. Iš spaudos pranešimo atrodo, kad jie pasiryžę steigti kitą centrą, jeigu nepavyks užkariauti Kongreso vadovybę.

Vyriausiais iniciatoriais šiame negarbingame darbe yra Frank H. Hall, gelžkelečių; Russell Harvey, tarptautinis ADF organizatorius; ir A. R. Johnston, viešbučių ir restoranų tarnautojų unijos viceprezidentas.

"Mes darysime viską, ką tik galėsime, kad išmesti komunistus iš Amatų ir Darbo Kongreso", pareiškė Hall. "Kiekvienas, kuris yra komunistas, turi komunistinį palinkimą, ar kada nors lošė bolę su komunistais, susidurs su mūsų pasipriešinimu, jeigu panorės būti išrinktas į ADK viršininkus."

Kiek yra žinoma, ADK viršininkų tarpe nėra komunistų, o jei yra vienas kitas, tai neužima svarbių pareigų. Visos kanuolės atsuktos prieš tuos, kurie, kaip Hall sako, lošė bolę su komunistais. Kitais žodžiais tariant, jie puola tuos, kurie atsisakė lošti bolę su reakcionieriais ir skaldyti unijas prisidengus komunistiniu baubu. Vyriausiais talkiniais, be abejonės, yra prezidentas Bengough ir John Buckley, kurie visuomet stovėjo už unijistų vienybę, už narių teises rinktis viršininkais tokius žmones, kurie jiems geriausiai patarnauja.

Frank H. Hall, kuris laike gelžkelečių kampanijos už algų pakėlimą didlapių buvo rekomenduotas į ADK vadus, negali tos vietos pasiekti nenušlavęs tokių vyrų, kaip Bengough ir Buckley.

ADK metinė konvencija įvyks Victoriją mieste, spalio 11 dieną. Toj konvencijoj bus paleistos visos jų kanuolės prieš vienybės šalininkus.

Jungtinių Valstijų policininkas stovi sargyboje amerikiečių sektoriuje Berlyne. Šioj vietoj susiduria amerikiečių ir rusų sektoriai. Berlynas padalintas į keturius sektorius. Tās sudaro daug sunkumų valdyti miestą, nes

kiekvienas sektorius turi skirtingus okupantus. Daugiausia bėdos su įvairiais pinigais, bet atrodo, kad pinigų klausimu bus susitarta ir berlyniečiai turės vienodus rusų pinigus visuose sektoriuose.

Berlyno Taryba Pabėgo Vakarinųjų Jėgų Pusėn

BERLYNAS. — Berlyno Taryba, kurios daugumą sudaro vakarinių jėgų šalininkai, persikėlė į vakarinių jėgų sektorių.

Taryba negalėjo pakęsti berlyniečių demonstracijų, komunistų vadovaujamų, kuriuos reikalavo iš tarybos daugiau veikimo berlyniečių labui.

Kairieji, atlikę rytiniame sektoriuje, pareiškė, kad jie nieko bendro nebeturi su sena taryba. Veikiausiai bus sudaryta nauja administracija rytiniame sektoriuje.

Britai ir amerikiečiai ketina protestuoti rusams, kam jie leido tas demonstracijas prieš tarybą.

Tuo tarpu militariniai gubernatoriai tariai, kaip perorganizuoti finansų reikalus. Atrodo, kad susitarta turėti Berlyne tik tarybines marškes.

LENKŲ KOMUNISTAI IŠSIRINKO KITĄ VADĄ

VARSUVA. — Lenkijos Darbininkų Partijos (komunistų) vadovybėj įvyko permainų: generalis sekretorius Gomulka pašalintas, o jo vieton išrinktas B. Bierutas, Lenkijos prezidentas. Gomulka yra vicepremjeras.

Gomulka buvęs priešingas kolektyvizacijai ir simpatizavęs maršalui Titui.

Britanija ir TSRS Biznio Derybose

LONDONAS. — Britanijos valdžia pasiūlė, o Tarybos Sąjunga sutiko pradėti derybas dėl keturmetinės prekybinės sutarties. Derybos jau prasidėjo.

Iš britų pusės deryboms

Sako Komunizmą Naudoja Išnaudojimui Darbininkų

TORONTO. — Percy Bengough, Amatų ir Darbo Kongreso prezidentas, kalbėdamas unijistų mitinge Darbo Dieną, pareiškė, kad nedraugiški samdytojai baugina žmones komunizmu, kad bū-

vadovauja Harold Wilson, prekybos tarybos prezidentas, o iš Tarybų pusės ambasadorius Zarubinas.

Prekyba, beveik išimtinai numatoma mainų formoje.

Abi pusės sudarys sąrašą prekių ir produktų, kurie joms reikalingi.

Nuteisė Mirtin Francūzų Grafa Pabėgusį Kanadon

MONTREAL. — Francūzų grafas Duge de Bornonville randasi Kanados imigracijos rankose, nors jo deportacija atidėta. Veikiausiai jis bus išdeportuotas kiek vėliau.

Francijos teismas nusmerkė jį mirtimi už bendradarbiavimą su naciais karo metu.

Grafas paspruko į Kanadą su visa šeima, žmona ir trimis dukterimis. Manė, kad išsisuks nuo bausmės. Teismas, tačiau, nuteisė jam nesant namie, o Kanados autoritetai pasirengė išdeportuoti. Grafo draugai nori išgelbėti jį nuo deportacijos.

Numirė Buvęs Čechų Vadas

PRAGA. — Po ilgo negalėjimo mirė buvęs Čekoslovakijos prezidentas Eduard Beneš. Palaidotas labai iškilmingai.

Jis pasitraukė iš prezidentystės kiek laiko po pasikeitimo valdžios Čekoslovakijoje, aiškindamasis, kad sveikata silpnėja. Perversmas, matyti, paveikė dar labiau ir taip menką sveikatą. Ypač kai jo partija buvo apkaltinta suokalbyje nuversti Gotvaldo valdžią.

12,000 piliečių atkankė jo karstą paskutiniam atsisveikinimui.

tų lengviau išnaudoti darbininkus.

Jis sako, kad visur, kur tik galia pateko į tokių komunistų priešų rankas, pirmiausia buvo sunaikintos unijos.

Kanados darbininkai, sako jis, nereikalauja išspėjimo apie komunizmą iš nedraugiškų samdytojų.

Tarp tų, kurie šiandien veda antikomunistinę kampaniją, sako Bengough, nerasi tų samdytojų, kurie gražiai susitaria su darbininkais.

Jis sako, kad Kanados darbininkai tikisi, jog federalė valdžia panaikins Prince Edward Island provincijos įstatymą, draudžiantį unijom palaikyti ryšius su tarptautinėms unijomis.

21,000 unijistų dalyvavo Labor Day demonstracijoje. Buvo daug įdomių flotilų, kurių tarpe jūrininkų flotila užėmė svarbią vietą. Ant platformos buvo kalėjimo celi, kurioje saugomi įkalinti jūrininkai. Užrašas sako: "Nei vienas kanadietis negali jaustis laisvu, kol bent vienas jūrininkas bus už grotų."

Abiejų unijų demonstrantų tarpe buvo geras solidarumas. CIO unijos ejo pirma, o ADF paskui. Pirmosios turėjo 8,000, o antrosios 13,000 dalyvių.

Veteranas su Šeima Gyvena Automobiliuje

MONTREAL. — Armijos veteranas Alex Emery su žmona ir dviem vaikais apsigyveno numestame automobiliuje ant tuščio daržo, kadangi negalėjo ištekėti pinigų už butą.

Jis uždirba, kaip garažo darbininkas, \$24.00 į savaitę. Namo savininkas, iš kufio jis nuomavo butą, pareikalavo \$9.50 į savaitę už butą. Jam beliko \$14.50 į savaitę dėl išmaitinimo šeimynos ir savęs, po \$3.62 ant galvos.

Motina ir dukterys miega automobiliuje, o tėvas pažįstamo troke, kurį savininkas pastatė darže ant nakties. Valgi verda iš akmenų padarytame pečiujė ant daržo.

Pasidairius Po Kanada

Aukščiausias paskelbė, kad ministrų kabinetas neturi galios suvesti karališką komisiją ištyrimui prekių pervežimo kainos.

Kitai sakant, valdžia neturi teisės kištis į gelžkelių kompanijų biznį.

Manoma, tačiau, kad parlamentas gali sudaryti tokią komisiją. Klausimas tik tai, kokia būtų iš to nauda. Atsimenate, buvo sudarytas kainų tyrinėjimo komitetas. Ką gera jis davė?

Kanados Ežerų Jūrininkų Unijos organizatorius Pat Sullivan jau atliko savo rolę.

Spauda praneša, kad jis pasitraukė, o jo "uniija" sujungta su Tarptautine Jūrininkų Unija ir prezidentu paskirtas Chapmanas.

Minima unija Kanadoje kaip ir neegzistuoja. Vakaruose turi porą šimtų narių, tai ir viskas.

Percy Bengough, Amatų ir Darbo Kongreso prezidentas, pareiškė, kad tas suženijimas padėtis nepakeis. Kanados Jūrininkų Unija pasiūlyta teisėta jūrininkų unija ir ant toliau.

Toks suženijimas unijų be narių nubalsavimo taipgi parodo "demokratiškumą" toj unijoje.

Su šio mėnesio pirma diena pradėjo veikti naujas darbo įstatymas, priimtas fede-

ralio parlamento.

Percy Bengough, Amatų ir Darbo Kongreso prezidentas, pareiškė, kad šis įstatymas yra vienas iš geriausių, kurie iki šiol buvo.

Bet šis įstatymas apima tik tas industrijas, kurios skaitomos federalės valdžios jurisdikcijoj. Norint paversti įstatymą apimančiu visus darbininkus, jis turi būti užgirtas provincijų.

Pieno kvorta Toronte gali pašokti iki 22 centų, kaip nurodo parlamento narys A. A. MacLeod.

Jeigu pienas ir vėl pakiltų, tai būtų didelis smūgis vaikams.

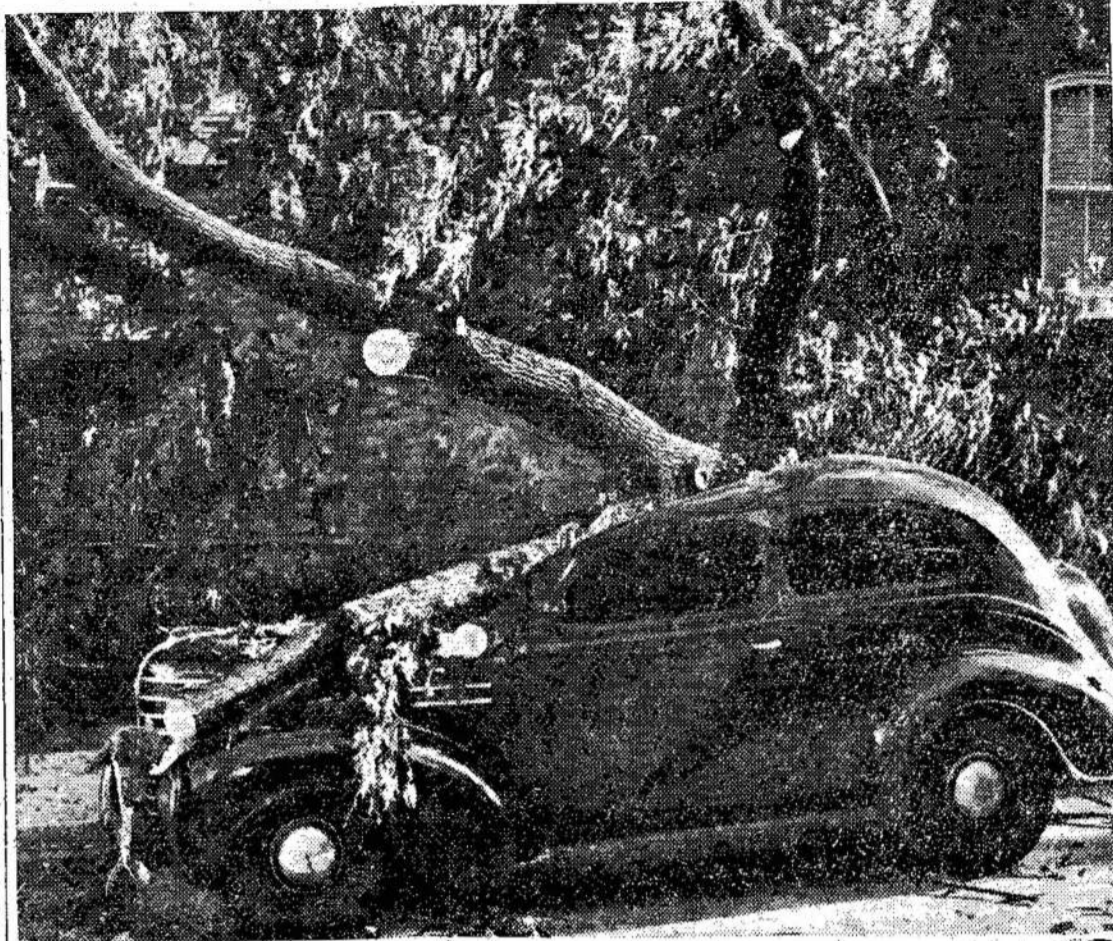
Pieno vartojimas nuolatos puola. 1946 metais nupuolė ant 790,000,000 svarų. 1947 metais nupuolė dar toliau.

Kanadietis

SIŪLO APTARTI ITALŲ KOLONIJAS

LONDON. — Maskvos radijo pranešė, kad Tarybų Sąjunga pasiūlė Anglijai, Francijai ir Amerikai turėti keturių didžiųjų konferenciją aptarimui buvusių Italijos kolonijų klausimo.

Maskvos radijas sako, kad užsienio reikalų ministrų pavaduotojų pasitarimai plačiai aptarė kolonijų klausimą ir dabar galima turėti pačių užsienio reikalų ministrų pasitarimą.

Sis automobilius gavo "per galvą", kuomet užėjusi vėtra išvertė medį, stovėjusį ša-

le jo. Tas atsitiko Smith's Falls miestelyje, Ontarijoj. Vėtra pridarė daug nuosto-

lių miestelio ir apylinkės gyventojam, užgriaudama daug pastatų.

Pasidairius po Ontariją

Rašo J. YLA

Šeštadienį ir sekmadienį po pusę dienos praleidau važinėdamas po Ontariją. Tą progą suteikė daugeliui kanadiečių nekartą girdėti rochesteriečiai draugai Černiauskai. Štai kaip tas viskas įvyko.

Atvykę pas mus sąrašyje

su Liaudies Balso pikniku, Černiauskai pasipasakojė, kad jie turi du giminaičius, neseniai atvykusius iš Vokietijos, ir norėtų pasimatyti. Tuo tikslu jie ir buvo atvažiuavę.

Kadangi šeštadienį turėjome visą pusdienį laiko, nutarėm pavažiuoti linkui Simcoe ežero, pasižiūrėti maučynių. Draugai Černiauskai turi naują Kaizerį, tai važinėjimas tiesiog malonus. Plauki, kad ir gana rupiu keliu, kaip orlaiviu.

Net pavydėjome žmonėms žiūrėdami, kaip jie gražiai vasaroja prie Simcoe ežero. Pykome ant savęs, kad nepasiemėm maudymosi drabužių. Ežeras ramus, vanduo šiltas, o jau tas pakraštys, kaip specialiai įrengtas: neįgilus, vanduo švarus, jokių šiukšlių nėra.

Žmonės prisistatę gražių vasarnamių, yra gražių užėigų. Jeigu Adomas su Ieva galėtų dabar pasižiūrėti į tas visas grožybes prie Simcoe ežero, pasakytų, kad jų rojus buvo niekis, palyginus su tuo, kas yra prie to ežero.

Cia reikia pasakyti, kad prie ežero turi vasarnamius ir visa eilė Toronto lietuvių, kaip Linartai, Jasučiai ir kiti.

Sekmadienį, devintą valandą ryto, sėdame į Kaizerį ir skrendame pas giminaičius, kurie dirba Belleville apylinkėj. 120 mylių kelio iš Toronto, bet mums truko tris valandas laiko pasiekti tą vietą, nors važiuojame nesiskubindami.

Pasirodo, kad tenai, cemento fabrike, dirba gražus

būrėlis lietuvių, atvykusių iš Vokietijos.

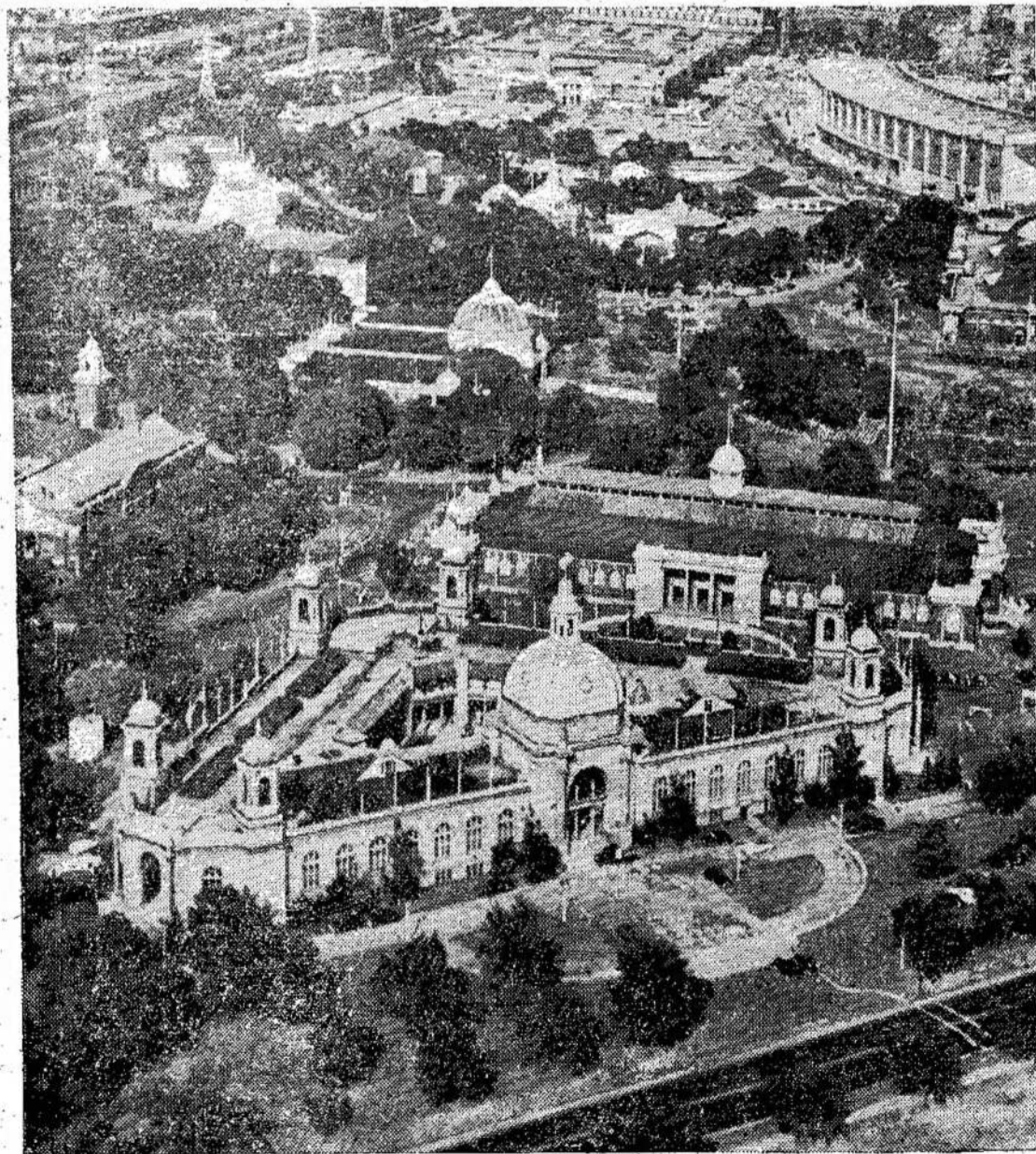
Iš pirmo žvilgsnio jų gyvenimas mums priminė tai, ką mes pergyvenome tik atvykę. Jie gyvena mažučiuose namukuose prie ežero. Viduj nėra vandens, nėra toileto. Apšildymas labai primityviškas, dūmų kaminais, kurie išvesti per visus kambarius.

Jie dirba po 49 valandas į savaitę už \$38. Valgyti darosi patys. Trumpai suglaudus, jie dirba, darosi valgyti ir miega. Jų gyvenimas susideda iš tų trijų dalykų. Belleville miestelis yra už 6 mylių, bet ir tame miestelyje mažai kuo geriau, ypač dėl ateivių.

Vienas iš Černiauskų giminaičių dirba ant farmos, netoli Ottawos. Jis pasakojo, kad reikia dirbti 14 valandų į dieną. Valgyti duoda mažai. Pusryčiams duoda vieną kiaušinį, kavos ir t.t. Atlyginimas — 45-50 dolerių į mėnesį. 350 valandų į mėnesį už \$50.00 plus maistą.

Pasižiūrėjus į jų gyvenimą darosi aišku, kodėl reikalingi nauji emigrantai. Pragyvenę darbininkai nepakeštų tokių darbo ir gyvenimo sąlygų. Tiesa, pasitaiko, kad ir senesni arba net vietiniai apsikulia ir velka jungą nemurmėdami. Bet žmogui, mačiusiam daugiau civilizacijos, kultūrinio gyvenimo, tokios gyvenimo sąlygos yra vergija. Visas jų kultūrinis gyvenimas — pasikalbėjimas susijęs į kambarėlį ar ant darželio prie dulkėto kelio.

Jiems nėra didelio pasirinkimo. Viena, turi atidirbti sutartą laiką, o kita — paliktos šeimos Vokietijoje laukia, kada jas atkvies. Reikia ne tik joms padėti, bet ir atsargos pasirodyti, kitaip nelaidžia jų šeimynų į Kanadą.

Kanados Nacionalės Parodos parko dalies vaizdas iš oro. Šiomet lanko parodą daugiau, negu praėjusiais me-

tais. Atsilankiusieji taipgi sako, kad šiomet paroda daug turtingesnė ekspozicijomis. Be torontiečių, paroda

lanko daug svečių iš Jungtinių Valstijų ir net tolimesnių vietų. Ji užsidarys šį šeštadienį.

Prie I ros muzi cialus sk tuvių tau tizanei — 1942 m. žvėriškai tės tėvas siosios T perdavė meniškus klausė M Tame i zuota fo janti: M mokyklir kumenta mišką, k sunkiai namas kuriame ir kanki rios sier narsioji

Aukšt kymo i stojamie Latvijos siteto 1: daugiau my. I I paduota Tas pat: vijos fizi te.

Tokio mokslo anksčiau menės r

Kasm mas Ta ros-švie Pasta respubli nu, dab 605. Pe 63 klub: Iki m tyta ati jus kny

Taryl ruošiam metams daugiau nių pat čius su kitokių jų vidur ba Tali. Somoj.

Moks lijoną v milijonu Šiais jos pr mokykl negu 1: tai beve giau ne

Estij aukštų valstyb mijos f tams p įrengti jos, bit jos ir k to mok Tart čiai už žaizdas

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Prie Panevėžio kraštotyros muziejaus įsteigtas specialus skyrius, pašvęstas lietuvių tautos didvyrei — partizanei — Marytei Margytei, 1942 m. vokiečių okupantų žvėriškai nukankinti. Marytės tėvas, TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatas, perdavė muziejui visus asmeniškumus daiktus, kurie priklausė Marytei.

Tame pat skyriuje organizuota foto paroda, vaizduojanti Marytės vaikystės ir mokyklinius metus. Foto dokumentai rodo Pumpėnų mišką, kuriame buvo paimta sunkiai sužeista partizanė, namas Pumpėnų valsčiuje, kuriame žvėriškai ją kamavo ir kankino, daržinė, prie kurios sienos buvo suaudyta narsioji mergaitė.

Aukštosiose Latvijos mokyklose įstaigose prasidėjo stojamieji egzaminai. Į visus Latvijos valstybinio universiteto 13 fakultetų paduota daugiau negu 1,500 pareiškimų. Į Pedagoginį Institutą paduota per 300 pareiškimų. Tas pats pastebima ir Latvijos fizinės kultūros institute.

Tokio didelio veržimosi į mokslo įstaigas niekuomet anksčiau tarp latvių jaunomenės nebuvo matyti.

Kasmet vis labiau plečiamas Tarybų Latvijos kultūros švietimo įstaigų tinklas.

Pastarųjų metų pradžioje respublikoje buvo 587 knygynų; dabar jų skaičius siekia 605. Per tą laiką atidaryti 63 klubai ir 20 muziejų.

Iki metų pabaigos numatyta atidaryti dar 149 naujus knygynus.

Tarybų Estijoje veikliai ruošiamasi naujiems mokslo metams. Jau atremontuota daugiau negu 330 mokyklinių patalpų, per 6 tūkstančius suolų, stalų, kėdžių ir kitokių baldų. Baigiama naujų vidurinių mokyklų statyba Taline, Kochtla-Jarve ir Somoje.

Moksleiviai gaus apie milijoną vadovėlių ir apie du milijonus sąsiuvinėlių.

Šiais metais Tarybų Estijos pradinėse ir vidurinėse mokyklose mokysis daugiau negu 156 tūkstančiai vaikų; tai beveik 20 tūkstančių daugiau negu praėjusiais metais.

Estijoje baigta statyba 4 aukštų pastato, skirto Tartu valstybinio universiteto chemijos fakultetui. Mokslo metams prasidedant jame bus įrengti kabinetai, auditorijos, bibliotekos, laboratorijos ir kitos chemijos fakulteto mokymo įstaigos.

Tartu universitetas sparčiai užgydo karo padarytas žaizdas. Per trejus pokari-

nus stalininio penkmečio metus atstatyta istorijos-filologijos fakulteto, fizinės kultūros instituto rūmai, veterinarijos institutas, observatorija, pastatyti bendrabučiai.

Dabartiniu metu Valstybinis Tartu Universitetas turi savo dispozicijoj daugiau negu 30 pastatų bendru plotu 50 tūkstančių kv. metrų Juose patalpinta 50 auditorijų, 3,000 vietų, 3 gimnastikos salės bei 4 salės susirinkimams, 74 laboratorijos, 119 kabinetai. Šešiuose namuose patalpinti bendrabučiai 800 žmonių.

Tartu universitetui atstatyti asiguota daugiau negu 7,5 milijono rublių.

Pirmojo penkmečio planą Tarybų Latvijos tekstilinėms įvykdė 115,6 proc. Palyginti su tuo pat praėjusių metų laikotarpiu, produkcijos gamyba padidėjo 70,2 proc. Liepos mėnesio uždaviniai visų produkcijos rūšių taip pat viršyti.

Pirmame pusmety latvių tekstilinėms davė kraštui viršum plano 157 tūkstančių vilninių audinių, 127 tūkstančius lininių, 41 tūkstantį šilkinų, 30 tūkstančių metrų medvilninių audinių.

Tekstilės kombinatai "Rigas manufaktūra" ir "Raudonoj tekstilinė" atstatyta ir paleista eksploatacijon per 6,000 medvilnės verpiamųjų verpsėjų. Respublikos audimo įmonėse papildomai paleista darban 504 audimo staklės.

Tarybų Estijos miško pramonės darbininkai dar praėjusio liepos mėnesio 20 dienai įvykdė 8 mėnesių bendros produkcijos gamybinį planą 102 procentais.

Tartu miško medžiagos gamyklos kolektyvas liepos mėnesį pabaigė 11 mėnesių planą, Kiltai ir Saru miško medžiagos gamyklos jau davė 10 mėnesių produkciją. Leinerio vardo medžio apdirbimo gamykla įvykdė 9 mėnesių gamybinį planą. Liepos mėnesį baigė savo 9 mėnesių uždavinį stambiausias Estijos Talino faneros-baldų fabrikas.

Nuo metų pradžios fabrikai ir gamyklos pagamino ir išleido pautos miško medžiagos ir medžio apdirbimo gaminių 22 procentais daugiau negu atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu.

Daugely Lietuvos kolektyvių ūkių, tarybinių ūkių, MTS ir žemės ūkio draugijų statoma naujos šiluminės bei hidroelektrinės.

Marijos Melnikaitės vardo kolektyviniame ūky Kėdaičių apskr., pastatyta dizelinė elektrinė. Visi kolektyvi-

nio ūkio valstiečių namai ir artelės kilykla elektrifikuoti. Pradėjo veikti hidroelektrinė žemės ūkio artelėje "Naujas gyvenimas" Marijampolės apskr. Kolektyvinių ūkių hidroelektrinės statomos taip pat žemės ūkio artelėse "Raudonoji Vėliava" Joniškio apskr. Karolio Požėlos vardo Šakių apskr. ir tarybiniame ūky "Jašūnai" Vilniaus apskr. žemės ūkio draugijose Varėnų, Rokiškio, Švenčionių ir kitose apskrityse.

Elektros energijos gamyba Lietuvoj jau viršija prieškarinį lygį 40 procentų.

Džiugios naujienos eina iš Tarybų Latvijos laukų. Respublikos valstiečiai išaugino ir dabar nuima gausų derlių.

Puikūs javai prinoko kolektyvinių ūkių laukuose. Latvijoje nėra nei vieno kolektyvinio ūkio, kurio derlius nebūtų pranašesnis už aplinkinių valstiečių derlių. Dau-

giau negu 300 žemės ūkio artelių mašinomis nuima derlių, tuo vaizdžiai demonstruodami kolektyvinės santvarkos pranašumą.

Valstybė teikia didelę pagalbą Estijos valstiečiams. Tik Virumo apskr. žemės ūkio banko skyrius per pokarinį laikotarpį išdavė biedniokų ir vidutiniųjų valstiečių ūkiams daugiau negu 7,750,000 rublių paskolų statybai. Arkliams pirkti apskrities valstiečiai gavo 5,5 milijono rublių, karvėms pirkti apie milijoną rublių.

Talino rinkose žymiai nukrito kainos žemės ūkio produktams. Esant gausiai produktų vartotojų bei žemės ūkio kooperacijos krautuvėse Estijoje nuo rugpjūčio mėn. 4 d. sumažėjo kainos kiaušienai ir jautienai, palyginus su praėjusiu mėnesiu, 10-20 procentų, dešros gaminių 5-10 procentų. Nuo rugpjūčio mėn. 5 d. sumažėjo daržovių kainos: bulvės 20 procentų, pomidorai, agurkai, kopūstai, morkos — 30 procentų.

Moksleivių Atostogos

B. BERZAITIS

Prie mėlynojo Nemuno gabenė gyvulus mažasis Kaziuokas — Juro Taručio, Petro Cvirkos romanė "Žemė maitintoja" didvyrio sūnus. Neilgai truko Kaziuoko mokslo mokykloje. Kumečių vaikams kelias į mokslo buržuazinėje Lietuvoje buvo uždarintas.

— Kokia nauda iš mokslo, — kalbėjo Taručiu dvarininkas Jarmala, sužinojęs, kad kumetis nori leisti sūnų mokyklon. — Tegul verčiau pripranta prie juodo darbo — visados turės duonos.

Taip buvo Lietuvos kaime dar neseniai laikais. Atėjo tarybų valdžia ir Juro Taručio, Kaziuoko tėvo, svajonė buvo įgyvendinta. Klangu kaime, Petro Cvirkos gimtinėje ir jo puikaus romano įvykių vietoje, mokosi visi mokyklinio amžiaus vaikai. Jie, tiesa, jau ne kumečių vaikai. Buvusiems dvarininko Jarmalos kumečiams tarybų valdžia davė žemę, kuri dabar jau ne pamotė, o tikroji Lietuvos valstiečio maitintoja.

Ir kada Veliuonos gimnazijos moksleiviai nutarė vasaros atostogų metu išvykti į ekskursiją, tai jie aplankė Klangu kaimą.

Prityrusio pedagogo Jono Valaičio vadovaujami, jaunieji ekskursantai sužinojo daug naujo apie valsčiaus praeitį ir dabartį.

Iš Klangu kaimo ekskursantai nuvyko į valsčiaus žemės ūkio draugijos laukus. Jie pabuvojo svečiuose pas vietinės MTS traktorinikus.

Įdomus buvo jų pasikalbėjimas su prielaukos viršininku apie Nemuno vaidmenį respublikos liaudies ūkyje.

Paskutinis taškas ekskursijos maršrute buvo pati Veliuonos gimnazija. Jonas Valaitis papasakojo gimnazistams, kaip sunku buvo patekti čionai valstiečio sūnui Smetonos valdymo laikais. Čia mokėsi daugiausia dvarininkų vaikai. Dabar gimnazijoje mokėsi daugiau kaip 600 darbo valstiečių vaikų.

Ekskursijos po gimtąjį kraštą — patraukliausioji Lietuvos moksleivių vasaros poilsio forma. Atostogų metu šimtai moksleivių iš visų Trakų apskrities valsčių pabuvojo valsčiaus centre — senojoje Lietuvos sostinėje. Poilsis vaizdinguose Trakų ežeruose buvo susietas su įdomiais pedagogų pasakojimais iš Lietuvos valstybės istorijos. Su dideliu susidomėjimu apžiūrėjo ekskursantai pirmųjų Lietuvos kunigaikščių pilies griuvėsius.

Telšių apskrities moksleivių būrys atliko įdomią ekskursiją vietose, susijusiose su įžymiosios lietuvių liaudies rašytojos Julijos Žemaitės atmintimi. Viename dvare, kur praėjusio amžiaus 70-taisiais metais rašytoja dirbo kambarine pasidarininką, dabar gyvena naujakuriai, įsisteigę kolektyvinis ūkis. Moksleiviai smulkiai susipažino su jos darbu.

Utenos apskrityje įvyko kelios mokyklų ekskursijos

vietose, kur veikė tarybiniai Lietuvos partizanai vokiečių užnugaryje Tėvynės karo metais.

Be ekskursijų, kurios yra sveikas ir naudingas moksleivių poilsis, jiems organizuojamos ir kitos poilsio formos.

Daugelyje Lietuvos miestų ir valsčių centruose įkurtos mokyklinės aikštelės. Jos randasi parkuose, skveruose, mokyklų sodybose. Dežuruojantieji pedagogai organizuoja žaidimus, sporto rungtynes, naujų tarybinės literatūros kūrinių skaitymą ir apsvartymą. Mokyklų aikštelėse veikia saviveiklos rateliai. Mokiniai su dideliu žingeidumu dirba konstruktorių, aviomodelio sporto mėgėjų, jaunųjų gamtinių rateliuose.

Alytaus mokyklų dramos rateliai išvyko į kolektyvinius ūkius. Jaunieji artistai parodė kolektyvinių ūkių valstiečiams — Korneičuko "Platoną Krečetą" ir Marcinkevičiaus "Naują žmogų".

Po visą Lietuvą išsiplėtė pionierių stovyklų tinklas. Naujos stovyklos buvo atidarytos Marijampolėje, Kupiškėje ir kituose respublikos miestuose. Čia poilsiaavo tūkstančiai moksleivių.

Praeitais metais Palangoje ant Baltijos jūros kranto buvo įsteigta sanatorinio tipo pionierių stovykla. Šią vasarą tokia pati stovykla buvo įsteigta netoli Kauno. Per vasarą, atostogų metu, čia pailsėjo daugiau kaip 800 moksleivių.

Profesinės sąjungos ir visa tarybinė visuomenė skiria moksleivių poilsui didelį dėmesį. Profsąjunginės organizacijos paskyrė pionierių stovyklų išlaikymui daugiau kaip pusantro milijono rublių.

Gera pailsėję, sustiprėję, pamatę daug naujo dabar sugrįžta Lietuvos moksleiviai tęsti mokslą.

Ne Visko Trūksta Ir Vokietijoje

BERLYNAS. — Statistika rodo, kad Vokietijoje ne visko trūksta. Pavyzdžiui, merginų esąs labai didelis perviršius — net 9,000,000. Jos neturinčios progos apsi-vesti.

Karo metu Vokietija neteko 6,000,000 vyrų. Kiti paliko invalidai. Be to, sakoma, kad Vokietijoje gimsta mažiau berniukų, negu mergaičių.

Vokiečių spauda pilna paieškų vyrų apsigėdimui. Sąjungininkų autoritetai irgi turi didelę problemą — vokiečių kreipiasi į juos, kad padėtų susirasti vyrus.

Nacizmas padarė vokiečių tautai nepagydomą žaizdą.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS
ISEINA SYKI Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira koptija 6 centai

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto, 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: WAverley 0592

AR ISTIKRŪJŲ TAIP YRA

Dažnai matome įvairias korporacijas teisinantis, kad jos negali pakelti algų darbininkams, kadangi negali padaryti užtekčiai pelno. Keldamos kainas savo produktų taipgi jos teisinasi, kad mažai pelno, sunku verstis. Ar istikrųjų taip ir yra, kaip korporacijos aiškina? Nieko panašaus.

CIO savo leidinyje "Economic Outlook" paduoda 50 kompanijų ir jų pelnus 1947 metais ir šiais metais per pirmą pusmetį. Tikėtis, ar ne, bet kai kurių kompanijų pelnas per pirmą šių metų pusmetį buvo 150 nuošimčių didesnis, negu 1947 metais. Štai keletas pavyzdžių.

Atlantic Refining Company turėjo \$6,295,000 pelno per pirmą 1947 metų pusmetį, o šiemet per tą patį laikotarpį turėjo jau \$16,281,000 arba 158.8 nuoš. daugiau, negu tuo patį laiką praėjusiais metais. Gulf Oil Corporation per pirmą pusmetį praėjusiais metais turėjo \$42,510,375 gryno pelno, o šiais metais per tą patį laiką turėjo jau \$77,000,000 arba 81.4 nuoš. daugiau. Skelly Oil Company 1947 metais per pirmą pusmetį turėjo gryno pelno \$7,621,151, o šiais metais jau \$18,398,562 arba 141.4 nuoš. daugiau. General Motors Corporation pernai per pirmą pusmetį turėjo gryno pelno \$137,559,202, o šiais metais per tokį laikotarpį turėjo jau \$206,763,672 arba 56 nuoš. daugiau. Ne visos iš tų 50 kompanijų turėjo tokį gerlaikį, bet visų pelnas smarkiai pakilo.

Kompanijos ir korporacijos kraunasi šimtus milijonų pelno. Kuomet jos kelia kainas, tai ne dėl to, kad negalėtų išsiversti, kaip jos aiškinasi, o dėl to, kad dar daugiau pasipelnyti. Jų apetitas nepasotinamas. Tas ir atsako į klausimą, kodėl kainos kyla.

Vienas iš Kanados industrialistų, Canada Packers prezidentas, kainų tyrinėjimo komiteto paklaustas, pasakė, kad jo siekis yra pirkti kuo pigiau, o parduoti kuo brangiau. Kadangi dabar prekių pertekliaus nėra, tai jie ir lupą nuo žmonių po kelius kailius.

KIEK DARBININKAI UŽDIRBA

Statistiniai biurai ir Canadian Press dažnai paduoda, ant kiek kanadiečių pajamos padidėjo, ant kiek darbininkų algos padidėjo. Neseniai buvo laikraščiuose smulkūs daviniai apie darbininkų uždarbius, surinkti statistikų biuro. Kiek vėliau Canadian Press džiaugėsi, kad vidutinis Kanados darbininko uždarbis yra \$40.49 į savaitę. Išrodo, kad Kanados darbininkai dabar uždirba visu trečdaliu daugiau, negu pirm karo. Bet ar tame yra bent kiek tiesos? Nei kiek.

Kiniečiai uždirba milijonais savo dolerių, bet jie šiandien daug mažiau nuperka. Taip ir Kanadoje. Kanados doleris, lyginant jo vertę su pirmkarine verte, kur kas mažesnis. Keli mėnesiai atgal buvo apskaičiuojama, kad doleris tevertas 60 centų.

Tai gi, lyginant su tuo, kiek buvo galima už dolerį pirkti pirm karo, Kanados darbininkai vidutiniškai uždirba ne daugiau \$22.00 į savaitę.

Kai kas paklaus, kodėl šiandien žmonės turi pinigų? Kodėl jaučiamas trukumas nekurių prekių? Į tai atsako tas faktas, kad šiandien žmonės dirba pastoviau; kad šiandien daug prekių išvežama į tuos kraštus, kurie labai nukentėjo nuo karo. Darbininkus šiandien palaiko ne didesnės algos, o pastovesnis darbas. Net tos industrijos, kuriose būdavo didelės pertraukos, "slekai", dabar dirba beveik vienodai. Jeigu prekių perteklius būtų didesnis, prasidėtų pertraukos, tuojuo pasireikštų stoka perkamosios jėgos.

Visokios statistikos apie darbininkų algų pakilimą siekia tik tai vieno dalyko: sulaukymo bruzdėjimo prieš kainų kilimą ir už algų pakilimą. Žiūrėkit, sako jos, jūs uždirbat daug daugiau. Bet jos nutyli, ant kiek doleris nupulė. Pienas kainuodavo 11 centų kvorta, o dabar kainuoja 18 centų ir daugiau. Duona buvo 8 centai kepalas, o dabar 14

KAS NAUJO PASAULYJE

Maskvoje mirė Andrejus Ždanovas, vienas iš žymiųjų Tarybų Sąjungos vadų, sulaukęs vos 52 metų amžiaus. Jis buvo Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos Centro Komiteto sekretorius.

Kadangi jis mirė jaunas, tai dabar komercinė spauda pilna visokių spėlojimų. Vieni sako, kad jis buvo "likviduotas", o kiti, kad jis "nusižudė". O visai neseniai pati spauda purkštė, kad Ždanovas gali užimti Stalino vietą, jeigu pastarasis numirtų.

Gdytojai, kurie ištyrė mirties priežastį, paskelbė, kad jis mirė nuo širdies ligos. Jis turėjęs aukštą kraujospaudimą dėl sukietėjimo kraujagyslių. Galų gale širdis buvus suparalizuota ir jis mirė.

Jungtinių Valstijų "demokratų" pietinėse valstijose mėtė kiaušinius ir pamidoriais Progressyvių Partijos kandidatą į prezidentus Henry A. Wallace.

Taip tai jie pripažįsta demokratiją.

Prezidentas Trumanas pareiškė, kad toks užsiuolinimas ant Henry A. Wallace yra priešingas amerikoniškumui. Tačiau, ar neamerikinis komitetas norės kliudyti šį neamerikinį triukšmavimą. Greičiausia ne.

Wallace yra puolamas už tai, kad jis smerkia negrų paniekinimą ir nori, kad jo mitinguose dalyvautų abiejų, baltieji ir negrai.

Tie negrų niekintojai yra tuom pat ir demokratijos priešai.

Šiaurinė Kinijoje susidarė

ir daugiau. Sviestas buvo 40 centų svaras, o dabar baigia eiti iki 80 centų.

Dolerių skaičius šiandien nieko nepasako, kol nelygini su tuo, kiek jie verti šiandien.

nauja valdžia, kuri vadinas Šiaurės Kinijos Liaudies valdžia. Ją sudarė komunistai, kairesni liberalai ir nepartiniai. Atstovų buvo ir iš Čiangkaišeko valdomos teritorijos.

Toj teritorijoje, kurią valdys ši valdžia, yra 44,000,000 gyventojų.

Ši valdžia neapima Mandžurijos ar kitų senesnių teritorijų.

Be atsikros valdžios, ši sritis turės ir atskirą Komunistų Partiją.

Keturių didžiųjų jėgų pasitarimai Maskvoje atrodo daug ko atsieks. Jeigu jie ir neišspręs visų didžiųjų problemų, tačiau daug ką sutvarkys.

Šiuos žodžius rašant dar nėra davinų, kuriais klausimais susitarta, bet jau matyti, kad padarytas didelis progresas ir paties Berlyno klausimu.

Tarptautinis isitempimas atrodo vėl atslūgs.

Kolumbijos universitetas paskelbė, kad išrastas naujas vaistas, kurio pagalba bus galima apgalėti vaikų paralyžių.

Bandymai ant pelių parodė, kad šis vaistas užmuša vaikų paralyžiaus nuodus.

Tiesa, bandymai dar labai siauri ir negalima tvirtinti, kad tie vaistai bus labai pasėkmingi, bet yra manoma, jog jau atrastas siūlo galas, kurio laikantis bus galima rasti būdą išgelbėjimui vaikų nuo tos baisios ligos.

Apeliacijų teismas išteisino Hitlerio finansinį karalių Hjalmarą Schachtą, kuris

anksčiau buvo nuteistas aštuoniems metams, kaip vienas iš didžiųjų nacių vadų.

Jis dar nepaleistas, nes amerikiečių militarinė valdžia netarė savo žodžio, bet abejojama, kad jis bus sulauktas ilgesniam laikui.

Daug buvusių Hitlerio aukštųjų pareigūnų pastaruoju laiku buvo paleisti ir užima aukštas vietas Bizonijos administracijoj.

Robert Schuman ir vėl Francijos premjeru, bet Francijos darbininkai nelinkę gerti jo "vaistus" dėl Francijos ekonomijos sutvarkymo.

Nors tautinis asamblėus užgyrė jį dviem trečdaliais balsų, tačiau tuojuo prasiidėjo bruzdėjimas streikų formoj po visą šalį.

Matote, Schumanas siūlo pakelti maisto ir kitų prekių kainą. Girdi, Francija sunaudoja daugiau, negu kad pasigamina. Kitais žodžiais, jis siūlo francūzams susiveržti diržus, nors jie ir taip jau gerokai įveržti.

Francijos darbininko minimum alga šiuo metu yra \$34.00 į mėnesį (10,600 frankų). Maistas rugpjūčio mėnesį pakilo 10 nuošimčių. Valdžia nori pabranginti dar daugiau.

Schumano kelias bus labai sunkus, jeigu jis tikrai norės eiti darbininkų pragyvenimo apsunkinimo keliu.

Italai Juokiasi iš Svaidymosi Kiaušiniais

ROMA. — Už kiaušinį italas moka 15 centų. O Amerikoje Pietų fanatikai, ir padaužos svaidosi į Wallace'ą kiaušiniams.

Turtinga ta Amerika — juokiasi italai. Bet jie ir piktinasi. Kuomet Italijoje vyko rinkimų kampanija, amerikiečiai mokino italus būti džentelmenais. O dabar Amerikoje progresyvių kandidatą bombarduoja kiaušiniams, tomeitėmis ir kitom puvēsenom!

Kairioji italų spauda piešia apie baurių kampaniją, kuri yra vedama prieš Wallace'ą, kaip fašistinių gengsterių ofensyvą.

Komunistų organas "Unita" rašo: "Jeigu amerikiečiai tiki, kad demokratijoje gali būti opozicija, tai kodėl jie neleidžia Wallace'ui pasiskųti kokie jo idealai?"

Italijos darbininkai žiūri į Henry Wallace'ą kaip paveldėtoją Rooseveltto tradicijų.

Koks Tu Nuostabus

ANTANAS VENCLOVA

Koks tu nuostabus, mylimas, — geras,
Kada vėl iš griuvėsių kelies,
Kai upeliai vėl plazda ir šnera
Ties baltaisiais žiedais obelies,

Kada kvėpia klevai ir alyvos,
pada čulba strazdai ir kovai,
Kada sverdi alyvos, lyg gyvos,
Kada supas javai ir klevai!

Koks tu nuostabus, geras ir grynas,
Kada apkaso seno duobėj
Supas vėl rugiagėlė ir kmynas,
Čulba ulba marga jerubė!

O, ulbėkit, čulbėkit, paukščiai!
O, šlamėkite, medžiai žali!
Mūsų kraštas vėl stiebias į aukštį —
Dirbki ateičiai jo, kiek gali!

Aną vykis, l...
vertas...
ima vie...
pavyzd...
da tikė

Jeigu tikėt...
jo, visa...
publūdė

Štai noriu p

Aštuon...
gaitė, p...
mo žyd...
jo apie...
kad ji r...
juomi-

Vienas...
šaukė...
brido i...
denyje

Kita...
žiaus...
sutė "ė...
bandė...
si, kad...
vą".

Tas...
je viso...
sveiko...
jie visi...
sutės p

Tėva...
dievas...
Jie...
kad pa...
kamos...
linga"

Tas...
rijoj, v...
gal, ve...
gyvena...
Iš sį...
tosi...
versta...
liais.

Neži...
ta būt...
žmonės

Dau...
girdi...
yra ka...
įvykis...
kad ji...
Gilu...
apnuo...
padar...
Lair...
nės m

Ant...
jog ta...
čių nu...
civiliza...
yra la...
ny.

Dau...
lingų...
tos me...
dalyku

Tie...
nės, b...
kų dv...
neprip...
Gail...
šeimos

Pastabos

Aną dieną įvyko vienas įvykis, kuris, mano manymu, vertas dėmesio. Tiesa, jis apima vieną šeimyną, bet yra pavyzdys, prie ko žmonės veda tikėjimas.

Jeigu žmonės taip karštai tikėtų, kaip ta šeimyna tikėjo, visas pasaulis būtų pilnas pablūdėlių.

Štai įvykis, apie kurį aš noriu pakalbėti.

Aštuoniolikos metų mergaitė, pačiame savo gyvenimo žydėjime, taip užsisvajoję apie dievą, jog jai atrodė, kad ji mato dievą, kalbasi su juomi.

Vieną dieną jos dievas pašaukė ją pas save. Ji brido, brido į upę, kol pasinėrė vandenyje ir prigirė.

Kita sesuo, 23 metų amžiaus, stebėjo, kaip jos sesutė "ėjo pas dievą". Ji nebandė sulaikyti. Ji džiaugėsi, kad sesutė čina "pas dievą".

Tas dar ne viskas. Šeimoyje viso yra 11 vaikų. Visi sveiko proto, kaip ir kiti. Bet jie visi patenkinti tokiu sesutės pašaukimu.

Tėvai irgi džiaugiasi, kad dievas pasiūkė jų dukterį.

Jie nepatenkinti tik tuo, kad pasaulis neatkreipė tinkamos atydos į tokį "stebuklingą" atsitikimą jų šeimoyje.

Tas įvykis šiaurinėje Ontarijoj, virš savaitės laiko atgal, vokiečių kilmės šeimoyje, gyvenančioj ant ūkio.

Iš spaudos aprašymo matosi, kad visa šeimyna paversta religiniais pablūdėliais.

Nežinia, į ką šalis ar tauta būtų panaši, jeigu visi žmonės būtų tokie.

Daug kas pyksta, kuomet girdi priekaištus, jog religija yra kaip ir opiumas, bet šis įvykis puikiai parodo, kad ji tikrai yra opiumas.

Gilus žmogaus tikėjimas apnuodyja žmogaus protą, padaro jį nenormaliu.

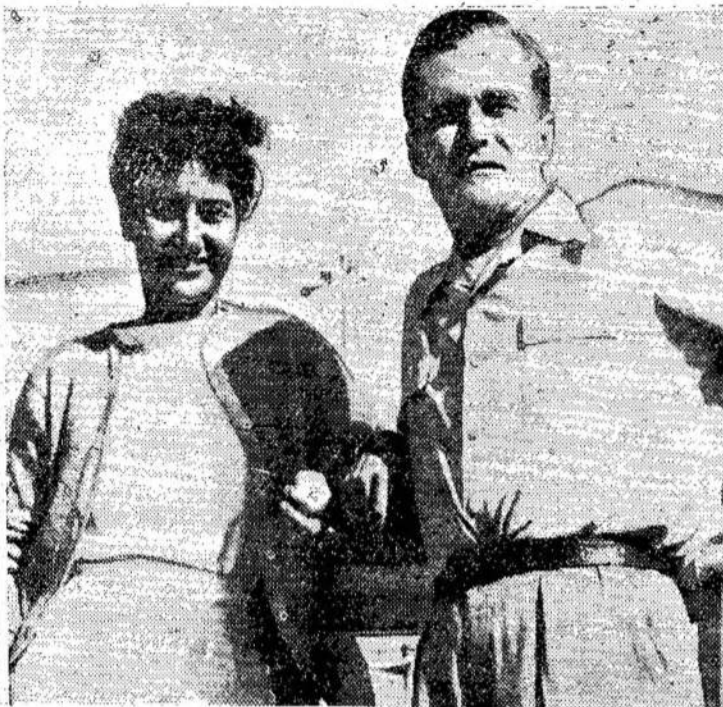
Laimė, kad šiandien žmonės mažai tiki.

Ant galo galima pastebėti, jog tarp francūzų, gyvenančių nuošalesnėse vietose, kur civilizacija mažiau pasiekia, yra labai daug tokių šeimynų.

Daug kartų buvo "stebuklingų" įvykių. Sufanatizuotos mergaitės "mato" nebūtų dalykų.

Tie "stebuklai", be abejo, buvo perkvaili ir katalikų dvasiškijai, ir ji nei vieno nepripažino.

Gaila, kad neturtingos šeimos turi, be ekonominių

F. Benjamin Carlin, Australijos mainų inžinierius, su savo žmona. Jie amfibiniu džipu keliauja apie pasaulį. Jų džipui sugedus Atlante, apie 250 mylių nuo New Yorko,

teko išbūti ant vietos visą dešimtį dienų. Jų džipas ir jie dabar Montreale. Kai tik jis bus sutaisytas, jie tęsį savo kelionę aplink visą žemės kamuolį.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Atakos Ant Wallace

Neskaitlinga, bet gerai organizuota, matyti iš anksto pasiruošus gauja jaunų žmonių, baltųjų šovinistų, jau trijose vietose, North Carolinoy, atakavo Henry Wallace mitingus. Pats Progresyvių Partijos prezidentinis kandidatas apmėtytas kiaušiniiais ir pamidorais.

Jaunieji šovinistai stengėsi neleisti Wallace prakalbas sakyti. Prakalbos įvyko, nors ir buvo nemažai triukšmo.

Tie užpuolikai matyti nori įbauginti nevien Wallace, atgrąsinti, kad kiti progresyviečiai čia nevyktų, bet sykiu įbauginti žmones, kad jie nesirinktų į Progresyvių Partijos mitingus.

Wallace jiems aiškiai sakė, kad jie nepabaugins jo. Negrų irgi į mitingus renkas labai daug ir jie entuziastingai sutinka Wallace. Gera dalis baltveidžių taip pat.

Tie "šturmininkai" savo nacinėmis metodomis vargiai bent ką atsieks. Tuo tarpu jie sujudins milijonus negrų; jų užpuolimai vistiek nevyksta, mitingai vistiek įvyksta.

Atrodo, kad ir demokratų politikieriai prisideda prie to. Užpuolikai matyti iš anksto gerai savo žygiams paruošti.

Verta pastebėti, kad ir demokratų lyderiai, demokratų valdžios aukštieji pareigūnai kol kas nieko nesako prieš civilių teisių paneigimą atakomis ant Wallace. O tas patvirtina, Wallace pasakymą, kad abiejų — ir demokratų ir republikonų — kalbėdami apie civilės teises

sunkumų, dar tokią religinę kankynę pergyventi.

J. Y.

na prieš Wallace, bet vyras už. Jiedu ir redaguoja tą laikraštį.

Progresyvių spėkos, taigi, žymiai didėja, stiprėja. Reakciniai elementai dėlto dar labiau šelsta.

Progresyviams reikia dar stropiau veikti, plačiau praveisti rinkimų kampaniją už Wallace ir Taylor. Šis judėjimas jau yra per daug didelis, kad bent kas galėtų jį sulaikyti bile kokių terorizavimu. — Vilnis.

Progresistų Pianas Dėl Pietinių Valstijų

Šiuo tarpu Progresistų Partijos kandidatas Henry Wallace prakalbas sako pietinėse valstijose. Bėdos jis turi su hoteliais. Su juo kartu važinėja vienas kitas negras. O pietinėse valstijose bauriausia segregacija, hoteliai neįleidžia negrų. Zinoma, Wallace atsisako apsisotiti tuose hoteliuose, kuriuose veikia segregacijos ir diskriminacijos sistema.

Kaip nekalbėsime, bet pietinės valstijos sudaro ypatingą problemą. Progresistų Partija turi duoti atsakymą į visą eilę klausimų. Ji, žinoma, reikalauja panaikinimo diskriminacijos prieš negrus, reikalauja panaikinimo Poll Tax sistemos, kurioje milijonai negrų ir baltųjų neturi teisės dalyvauti rinkimuose, nes nepajėgia taksų pasimokėti. Progresistai kovoja už tai, kad būtų įstatymais padarytas galas linčo sistemai ir kad tokios organizacijos, kaip Ku Kluks Klanas, būtų skaitomos kriminališkomis ir uždaromos.

Bet pietinės valstijos sudaro ypatingą ir ekonominę problemą. Tos valstijos labai atsilikusios ekonominiai. Jose pramoninė gamyba tebestovi ant žemo laipsnio. Kiek tos gamybos ten randasi, ją kontroliuoja Wall Stryto korporacijos ir trustai. Ka-

Rytas Kaune

TEOFILIS TILVYTIS

Atbėga Nemunas iš raištų vandeningų, Jį vejasi Neris kasom dangaus spalvos. Ir, puolus pakeliui į glėbį jo galinga, Pagimdė Kauną — miestą Lietuvos.

Neris ir Nemunas — seni sidabro rėmai. Tuos rėmuos auksas žydinčių lankų. Pamargina juos pievų, miško plėmai — Kaip visa miela, gera ir brangu.

Senelį Kauną amžiai stato, griaua, ardo, O jis vis tebežydi sau raudonai ir baltai. Kryžiuočių ainiai mena Kauno vardą, Nes bėgt iš čia teko neretai.

Tuos fortų urvus, kalnus skaldyto granito, Raudonmedžio duris ir koklinius dušus Į vargo kalną liaudies rankos rito. Kad būtų keleto žmonių gyvenimas gražus.

Sugriuvo priespauda, išbluks greit liūdnas atminimas šviesu Neris ir Nemuno glėby! Į šviesą gatvėm veržiasi šaunus jaunimas, Jo veiduose liepsnoja saulė nuostabi.

SYPSENOS

Kuomet Jurgis Kastinis kreipėsi į apdraudęs kompaniją, kad sumokėtų gaisro nuostolius, agentas paklausė, "Dideli nuostoliai?"

"Nedideli, tiktai durys," atsakė Kastinis.

"Kiek tokios durys kainuotų?"

"Apie penkius dolerius."

"Kada gaisras įvyko?"

"Apie 30 metų atgal."

"Ir tu išlaukei 30 metų?"

"Mano boba visą laiką nedavė man ramybės dėl tų durų, tad nutariau atsikreipti pas jus."

Ponui nesant namie, ponija paleido tarnaitę ir pasisamdė kitą. Kada jis parėjo namo vakare, jį patiko nauja tarnaitė.

"Paduok šias gėles poniai," tarė jis tarnaitei.

"Ponas geriau pasiskubink, nes ponija laukia savo senio pareinant namo," paragino tarnaitė, priimdama gėles.

Jauna mergaitė nuėjo į bažnyčią pirmu kartu. Po pamaldų klebonas paklausė savo jauną avelę, kaip jai patiko.

"Muzika buvo labai gera," atsakė mergaitė, "bet jūsų komercialas buvo perilgas."

dangi pietinėse valstijose darbo jėga daug pigesnė, tai iš ten korporacijos gauna labai aukštus pelnus. Net ir žemės ūkyje finansinis kapitalas yra paėmęs viršų. Daug didžiųjų plantacijų arba yra prasisukolinusios rytinių valstijų bankams, arba priklauso korporacijoms.

Kaip į tai žiūri Progresistų Partija ir jų kandidatai? Kaip tik šis Henry Wallace prakalbų maršrūtas yra ir tam, kad pietinių valstijų žmonėms parodyti išeitį iš tos sunkios padėties. Kalbėdamas South Carolinoy, Wallace pasakė, kad federalinė valdžia turi kasmet suteikti pietinėms valstijoms paramos už visą bilijoną dolerių. Tokia parama turi eiti per keturis metus. Tais pinigais turi būti keliamas pietinių valstijų industrinis ir kultūrinis lygis.

Iš kur federalinė valdžia tą bilijoną dolerių kasmet paimtų? Wallace nurodo, jog valdžia turi uždėti specialius taksus ant tų korporacijų, kurios daro biznį pietinėse valstijose, bet kurios priklauso Wall Stryto bankiniam kapitalui. Daugiau negu bilijoną dolerių kasmet tos korporacijos išsunkia iš pietinių valstijų žmonių. Tai gi, valdžia tiktai turėtų priversti jas sugrąžinti tai, kas tiems žmonėms priklauso. — Laisvė.

J. M. KLASTAITIS

Iš Škotijos Lietuvių Gyvenimo

(1914-1948)

(Tąsa)

Po Lietuvių Suvažiavimo

Ant rytojaus, kuomet likusieji pažvelgėm, kiek liko Socialistų Sąjungos narių ir kokia bus pradžia mūsų to viso darbo, ar galėsime leisti laikraštį Rankpelnį, pasirodė, kad per visą Škotiją liko tik 28 Socialistų Sąjungos nariai. Bellshill iš 49 narių liko tik 6; Glasgowe, 7; Burnbanke, Carfine, Blantyre — po 3-4. Ir tai visi buvo nusėję, mintys atbukę. Visi gabiąsi draugai išvažiavo. Nežinojome, už kurio darbo pirmiausia griebtis.

Štai kiek Rankpelnio redaktorių netekome: Juozas Cerkevičius mirė 1915 metais. Išvažiavo: V. Rudaitis, J. Adamavičius, V. Kapsukas, P. Plaušinis, J. Steponaitis, L. Urbanavičius, J. Jakubauskas, J. Merkevičius, J. Daugirdas. Liko truputį per save prasilavinę Petras Sankevičius ir J. M. Klastaitis.

Netekę gambiausių draugų, tarėmės apie laikraščio leidimą, nežiūrėm visų klučių. Redaktorium paskiriam L. Urbanavičių. Jis parengė apie 4-5 savaites ir turėjo apie leisti Škotiją — važiuoti į Rusiją, o jei ne, tai stoti į armiją. Užima jo vietą J. Jakubauskas. Po 3 savaičių ir jis turi palikti Škotiją ir išvažiuoti. Rankpelnis ir vėl liko be redaktoriaus.

Zinoma, mes visi buvome pasirašę išvažiuoti, tik kitu keliu, per Rusų Politinių Emigrantų Komitetą Londone ir buvome gavę nuo Rusų ambasadoriaus paluosavimą nuo britų armijos, kaip politiniai žmonės.

Susirenkame Centro Komitetą ir tariamės, ką reiks dabar daryti. Draugai Zarcka ir M. Andriušis žiūri į mane ir sako: "Šnekėjom su Petru Stenkevičium, kad jis viengungis vyras ir gali geriau vartoti plunksną, tai prašėme jo apsiimti redaktorium. Petras griežtai atsiskakė. Dabar tu, Jurgi, turėsi redaguoti laikraštį ir vesti visą spaustuvės darbą. Kito išėjimo nėra".

Teisinaus, kad aš ir taip sunkiai dirbu anglies kasykloje, o parėjęs iš darbo atlieku administracijos darbus, tai man per sunku. Komitetas būtinau reikalauja, kad turiu užimti ir redaktoriaus vietą. Kito išėjimo nėra.

Na, ką darysi. Verčiamas apsiimu ir trečią darbą. Komitetas klausia, kokią dabar reikės duoti algą. Parodau, kokios Rankpelnio pajamos ir išlaidos. Pasirodo, kad išlaikyti prie dabartinio bran-

gumo pilnalaikį redaktorių-administratorių jokiū būdu negalima. Laikraštį uždaryti ir vėl negerai. Ką darysi, sustinku dirbti už 10 šilingų savaitę, kol pagerės finansai.

Na, tai ir dirbu. Dieną anglies kasykloje, kad išmaitinti savo didelę šeimą, o parėjęs iš darbo, kartais per visą naktį, prie rašymo, kad raidžių rinkėja atėjusi iš ryto turėtų darbo. Kartais išsiėnu su pašėli ir popierio po žeme ir darbo protarpiais vieną kitą žinutę parašau. Ir vis rūpi, kad raidžių rinkėja turėtų darbo iki apsprausiu ir pavalgysiu.

Taip išdirbau apie 4 mėnesius be miego ir poilsio. Tas dar būtų buvęs pusė bėdos, jeigu valdžios tie pareigūnai dažnai nesilankytų ir neatimėtų iš raidžių rinkėjos rankraščių dėl tyrinėjimo. Dažniausia visai negražino. Mat, karas eina, kam pasiskūsi.

Pareini žmogus iš darbo visas šlapias, sušilęs, bėgi pirma į redakciją žiūrėti, ar darbininkė turi dar darbo. Ir ką randi? Klausiu, ko sėdi, ar jau pabaigė darbą, o gauti atsakymą, kad policija išnešė rankraštį. Tau liepė ateiti. Suodinas bėgu į policiją klausiti, kodėl be mano žinios tai daro. Sakau, darbininkė palikot be darbo, o algą reikia mokėti. Reikalauju kuo greičiausia sugražinti rankraštį, nes jame nieko prieš valdžią nėra. Gauni atsakymą, kad rankraštis pasijustas į Scotland Yardą. Girdi, kai sugražins, tai jie atneš, eik namo.

Sukandęs dantis bėgi atgal ir nežinai nei už ko griebtis. Gi laikraštį nori išleisti laiku. Pagelbininkų nėra. Griebiu vieną-kitą knygą. Suradęs tinkamą straipsnį paduodi rinkėjai, kad užkišti spragą.

Tuom laiku su amerikiečiais susirašyti nebuvo galima. Daug kliudė cenzūra. Iš kitos pusės, nedateklūs ir maitinimas didelės šeimynos taip spėkas pakirto, kad ėmiau galvoti apie savęs likvidavimą. Einu anksti gulti, o galvoj galybės visokių minčių. Žmona klausia, kas man yra, kad toks neramus. Sakau, darbai rūpi. Ji sako, kam tau reikia tų visų darbų. Mesk, tai nors gausi kiek pailsėti.

Ant rytojaus neinu į darbą, guliu. Paštorius atnešė laišką. Atidarau. Nuo Rusų Emigrantų Komiteto. Skaitau. "Dabar atėjo proga išvažiuoti ir su didelėmis šeimomis į Rusiją. Renkitės, būkit gatavi išvažiavimui bile momentą. Pinigus kelionei

į Londoną gausit, o iš Londono laivas nugabens į Petrogradą."

Laiške liepia surašyti visą šeimyną ir pasiūsti jiems.

Su šypsena sakau žmonai: "Rūpesčiai ir vargai tuoj užsibaigs."

Praėdame parduvinę tirakandus. Ateina protestonų kunigas ir sako, kodėl aš neinu į Hamiltoną, į rekrūtų raštinę registruotis į armiją. Aš jam aštriai atsakau, kad ne jo biznis mane vartyti registruotis. Aš rusų pilietis, ir parodžiau duris. Eidamas pro duris jis pasakė: "I'll see you".

Apie 1 valandą naktį užgirdome ką tai beldžiantis duris. Klausiu, kas tenai. "Atidarykit duris!" pasigirsta už durų. Atidarau ir pamatau policiją. "Tu Klastaitis?" klausia. "Taip." "Renkis, eisim." Klausiu kur? Man sako, kodėl neinu į Hamiltoną registruotis. Aš išimu iš kišenės rusų ambasadoriaus išduotas nuo armijos paluosavimo popieras ir parodau seržentui. Jis aty-

džiai perskaito ir sako į kitą policininką: "Kas čia velnias do trobelis. Šis vyras jau šeši mėnesiai kaip paluosuotas nuo armijos."

Manęs neareštavo, bet gražiai patarė, kad ant rytojaus nuvažiuočiau į rekrūtavimo raštinę ir parodyčiau popieras, jog esu paluosuotas. Taip ir padariau.

Rekrūtų viršininkas atsiėna pundą popierių ir klausia, ar aš Klastaitis. Sužinojęs, kad taip, sako: "Ar tu nori gauti 30 dienų kalėjimo? Tau reikėjo jau keturi mėnesiai atgal būti armijoje." Aš paduodu rusų ambasadoriaus man duotą paluosavimą nuo armijos. Pėmęs pėbėgo akimis ir kad susiraukė, maniau, jog jis sudraskys mano popieras. Nuėjo į kitą raštinę ir už 5 minučių atnešė mano popieras, sakydamas, kad daugiau nekliudys manęs.

Parvažiavau namo, susirėšiu pundus ir laukiam pakvietimo.

Taip, laukiam vieną, antrą ir trečią savaitę. Jau ir penktą savaitę. Nieko negirdėti. Ir vėl didelis nusiminimas. Gerai, kad darbo nenutraukiau.

Parašau laišką su pasiskundimu, kad rakandus išpardaviau. Atsakymo nėra.

Kalbamės su žmona. Taip ilgai be rakandų gyventi negalima. Perkamės iš naujo, kas būtina reikalinga, ir vėl laukiam geresnių laikų. Pasi-guosti nėra kam, nes žinai, kad tau niekas nepadės.

Vėl dirbu su dar didesne energija ir tikiu į ateitį, į geresnį gyvenimą. Pareinu iš kasyklos. Randu vėl laišką iš to paties komiteto. Rašo: "Būk gatavai pasirengęs ant šeštadienio. Viskas prirengta kelionei. Gausi viską, ko reikia kelionei."

Ką darysi, vėl parduodam, ką pirmome. Kas reikalinga, ramam ir pundus ir laukiam paskirtos dienos.

Atėjo šeštadienis. Nieko negirdėti. Sekmadienis — nieko. Pirmadienį gaunam laišką. Skaitau. "Rusų Politinių Emigrantų Komiteto kasierius pabėgo su 62,000 svarų. Išvažiuoti nėra galimybės."

Moteris pradėjo verkti ir man išmetinėti, kad aš viskam pasitikiu. Ką dabar darysimė. Nei daiktų, nei pinigų, nei stubos neturime. Vairai maži, kur pasidėsime? Verkiu ir aš. Bėgu pirmiausia pas stubų savininką, užmanu rėdą ir vėl kaip jaunavedžiai prie naujo gyvenimo. Dirbu ir vėl svajoju apie šviesesnę ateitį.

(Bus daugiau)

Smetonaciai Terorizuoja Tautiečius

SAO PAULO. — Demokratijos priešai smetonaciai, kaip naujai atvykusieji, taip ir seniau, degdami kerštu, visai terorizuoja demokratines minties lietuvius. Jie nesigėdyja griebtis slykščiausių metodų. Kadangi dabar čia siaučia reakcija, tai dirva jų darbui labai prielanki. Jiems labai lengva atiduoti visai nekaltą pilietį į politinės policijos rankas, kuri pasigailėjimo neturi.

Kaip kenčia lietuviai nuo tų demokratijos priešų, gali parodyti atsitikimas su vienu mūsų tautiečiu.

Pradžioje šių meetų politinė policija suėmė A. Žauką, dirbantį vienoj vietoj spaus-tuvėje. Policija nufotografavo jį pasodinus prieš sumesto beveik viso spaus-tuvės inventoriaus, atspausdintų knygų ir popieros, padėdama po foto sėkantį paaiškinimą: "Čia yra A. Žaukas, Sao Paulo lietuvių raudonųjų vadas". Jis esąs atsakomingas už visą "raudonąją" propagandą lietuvių tarpe. Jis esąs atsakomingas už lietuvių "raudonojo" laikraščio spausdinimą — Mūsų Žinios. Paskiauos po ilgų valkių policijos sklepuose ir tardymų, minėtas tautietis buvo paleistas į laisvę. Nesurado faktų, kad būtų galima patvirtinti tas slykščias melagystes.

Smetoninės liekanos mūsų

krašte visą laiką neturėjo geros akies ant pažangiai nusistatusių Brazilijos lietuvių, bet neturėjo progos. Nedrėso pulti, nes čia irgi buvo daugiau demokratišnių lietuvių. Dabar jiems gera proga savo tikslo siekti. Jie skundžia mūsų tautiečius politinei policijai kaip pavojingus šiam kraštui asmenis. Skundžia be jokio prasikaltimo. Tik dėl to, kad jie yra demokratiškai nusiteikę, myli tėvynę, trokšta žmonių gerovės ir yra prieš žmogaus žmogumi išnaudojimą.

Jau veik 7 mėnesiai, kaip ekskonsulas A. Polištaitis ir kunigas Pijus Ragažinskas įkišo į kalėjimų sklepus dvi kongresistes ir keletą demokratų. O Anšietia saloje jau veik 2 mėnesiai skursta 15 pažangių žmonių iš Baltijos valstybių, kurių tarpe yra ir lietuvių, Pirmojo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso delegatų, ir stačiatikių rusų kunigas Dimitrijus Pachenko. Dabar mūsų kolonijos klebonas Pijus Ragažinskas dantis griežia prieš vieną lenkų demokratinį kunigą, kuris myli savo tautą, demokratine Lenkija, atsistatantią po nacių nuterijimo. Minėtas kunigas jau iskusytas.

Seniesiems reakcionieriams padeda naujai atvykusieji smetonaciai, kurių tarpe yra ir kariškų kriminalistų. Bra-

zilijos tvarka jiems labai palanki, nes čia policinė reakcija panaši į buvusią Smetonos policijos reakciją.

Broliai ir sesės lietuviai! Kur tik nesirastumėte demokratiniai nusistatę lietuviai! Jūsų šventa pareiga siųsti protestus ir reikalauti iš prezidento Euriko Dutros ir Rio de Janeiro federalinio parlamento, kad mūsų broliai ir sesės būtų paleisti arba išvežti į tėvynę su šeimomis.

Varguolis

Tragiška Jaunos Peros Mirtis

SAO PAULO, Brazilija. — Rugpjūčio 10 dieną čia tragiškai žuvo jauna lietuvių pora: Antanas Šamolius, 43 metų amžiaus prekybininkas, ir Sofija Čizinauskienė, 32 metų amžiaus, patys atimdami sau gyvybę.

Iš paliktų laiškų policijai matosi, kad jie nutarė nusizudyti abu kartu, kuomet paaiškėjo, kad Sofija serga nepagydoma džiova.

Antanas laiške sako, kad jie išleidę viską bandant nugalėti ligą, bet be pasekmių. Jie pritrūkę lėšų ir priėję išvados, kad nebėra gyvenimo. Džiova Brazilijoje labai paplitusi. Ji paguldo tūkstančius jaunų gyvybių. Jai pa-

Daugelis
bai artimi
prostitucij
tarybiniam
labai keis
scenas. P
žmogaus
žmogaus,
suomenėje
gaus parū
neįmanoma
Tuo tarpu
rėmės ir v
miesto cen
vira preky
kare po mi
gi ne viena
gų, nėra r
restoranų
išsiveržę j
mokratijų
ninkai leng
ramių pra
šaus band
priešai lai
vietinių lai
Vienoje
apie pora r
tą laiką ni
nuo ryto l
kavinės br
riancijų ju
rinu ir su
radome, ta
kiek nepa
pradėtą r
ziejaus ren
tėsi, mumi
lio pastat
ar trys žm
nepabaigia
mums išva
dejavo ir

deda liaudi
maistas i
kimšimas
tuo nesirū
gydytojai
išgalėdami
riui teko
ant savo k
bekovojan
tuonius m

Vis

387 SHU
šviežias
višk

Vienoje

A. VENCLOVA

(Pabaiga)

Daugelis šių teatrėlių labai artimi, tiesiog sakant, prostitucijos namai. Mums, tarybiniam žmogui, buvo labai keista matyti tokias scenas. Panaikinus vieno žmogaus išnaudojimą kito žmogaus, socialistinėje visuomenėje neįmanomas žmogaus pardavinėjimas, taigi neįmanoma ir prostitucija. Tuo tarpu Vienoje pavakaremis ir vakarais pačiame miesto centre prasideda atvira prekyba žmonėmis. Vakare po miestą vaikšioti netgi ne vienam, o su pora draugų, nėra visai saugu — iš restoranų ir naktinių lokalių išsiveržę kaukė "tikrųjų demokratų" kareiviai ir karininkai lengvai gali prikulti ramių praeivių galvas. Panašaus banditizmo pavyzdžių prirašyti kasdien daugelis vietinių laikraščių.

Vienoje man teko išbūti apie pora mėnesių laiko. Per tą laiką niekas nepasikeitė: nuo ryto ligi nakties pilnos kavinės buvo "bedarbių", geriančių juodą kavą su sacharinu ir su vandeniu. Kaip radomė, taip ir palikome nė kiek nepajudėjusį iš vietos pradėtą meno istorijos muziejaus remontą. Kaip krapštėsi, mums atvažiavus didelio pastato griuvėsiuose du ar trys žmonės, taip jie savo nepabaigiamą darbą tęsė ir mums išvažiuojant. Žmonės dėjavo ir toliau dėl Vienos

deda liaudies skurdas, blogas maistas ir per didelis susikimšimas butuose. Valdžia tuo nesirūpina, privatiniai gydytojai lupa ligonius kaip išgalėdami. Šių žodžių autoriui teko pačiam išmėginti ant savo kailio besigydant ir bekojojant su džiova per aštuonius metus.

Julis Rainis

sugriovimų, dėl kortelių, pagal kurias sunku ką nors gauti, laikraščiai kasdien pateikino naujas sensacijas iš tarptautinės politikos ir vietinių žudynių, apiplėšimų, nusizudymų. Atrodė, kad miestas serga valios atrofija, kad jis negali pajudėti iš savo sustingimo ir abejingumo.

— Apie mus kalba, kad mes, austrai, atpratome dėl ko nors kovoti, — kalbėjo man mūsų šoferis austras. — Sako, austrai seniai įpratę ne patys rūpintis savo likimu. Kas taip kalba užmiršta, kai neskaitant buržuazijos, kuri visada laukė sau "užtarėjų" ir "globėjų" iš užsienio, pas mus yra ir darbininkų su savo kovos tradicijomis. Kas kovojo prieš Austrijos "anšlusių", kas Hitleriui priešinosi vokiečių okupacijos metu? Ko jis labiausiai nekentė, ką jis kankino koncentracijos stovyklose? — Austrijos darbininkus. Austrijos darbininkų klasė ilgai demoralizavo socialdemokratinę viršūnę, perdėm supuvusi ir seniai atsisakiusi nuo revoliucinės kovos. Bet Vienos ir visos Austrijos darbininkai žino, kad jų mieste kadaise gyveno ir dirbo Leninas ir Stalinas. Jie žino ir tikrąją revoliucinę kovą. Jie tiki savo jėga ir tarptautiniu darbininkų klasės solidarumu ir tvirtumu.

Aš nustebau šio eilinio žmogaus galvoseną.

— Tai jūsų nuomonė? — paklausiau aš.

— Tai eilinio Austrijos darbininko nuomonė, — atsakė jis.

Būdamas Vienoje, aš turėjau malonių ir džiaugsmo pilnų valandėlių, būdamas savųjų tarybinių žmonių tarpe. Didžiuliuose buvusių Austro-Vengrijos imperatorių Franco Jozefo rūmuose, šiuo me-

tu tarybinių karininkų namuose, buvo paskelbta mano paskaita tema "Lietuvių tautos kultūra ir literatūra".

Ant rūmų laiptų sutiko mane rūmų viršininkas ir tarė:

— Man malonu pranešti, kad jūsų paskaita nemažas susidomėjimas. Matote, kiek renkasi žmonių.

Pro mus marmoriniais laiptais, papuoštais statulomis, lipo į viršų tarybiniai kariai, karininkai, jų žmonos, tarybinių Vienos įstaičių tarnautojai.

— Kol pradėsite paskaitą, gal jums bus įdomu pažūrėti lietuvių literatūros parodėle? — pasiūlė rūmų viršininkas.

— Jūs suruošėte lietuvių literatūros parodėle? — nustebau aš.

— Nedidelę, deja. Mes dar gavome ne visas knygas. Bet kai kas yra...

Vestibiulyje, ties salės durimis, stovėjo didelė vitrina, kurioje aš iš karto pamaciau daugybę laikraščių, žurnalų ir knygų rusų kalba su lietuvių rašytojų kūriniiais. Čia buvo išstatytas Donelaičio "Metų" vertimas rusiškai, Baranausko "Anykščių šilėlis", Salomėjos Nėries, Petro Cvirkos knygos ir jų raštų iškarpos iš laikraščių bei žurnalų rusų kalba.

Aš buvau maloniai nustebintas. Smalsūs skaitytojai tuojau apsupo vitriną, ir aš girdėjau jų žodžius:

— Salomėja Nėris... kokia nuostabi poetė! Aš jos eilėraščius išsikirpdavau iš laikraščių, kai gulėjau apkauose prie Stalingrado...

— O Petrą Cvirką jūs žinote? Tai vienas puikiausių mūsų šalies apysakininkų.

— Donelaitis... Liudas Gira... Kostas Korsakas... — mūsų rašytojų pavardes nepažįstami žmonės minėjo su pagarba ir meile.

Didelėje salėje susirinko apie 600 žmonių. Aš buvau nustebintas, su koku begaliniu dėmesiu manęs klausė auditorija. Kada aš savo pranešimą, kuris truko apie porą valandų, baigiau, pasipylė klausimai apie Lietuvos atstatymą, apie naujus mūsų rašytojų kūrinius, apie neseniai Maskvoje vykusią

lietuvių literatūros dekadą. Į tribūną išėjo karininkų namų bibliotekos vedėjas ir smulkiai minėjo visas lietuvių literatūros knygas, žurnalus ir laikraščius, kuriuose buvo kas nors išspausdinta iš mūsų literatūros. Baigęs paskaitą, aš dar ilgai negalėjau išeiti — prie manęs veržėsi nepažįstami žmonės — kareiviai, karininkai, merginos ir moterys su vis naujais klausimais. Ir čia, tolimoje Austrijoje, buvusiuose karalių rūmuose, tokiomis gana nepaprastomis aplinkybėmis, aš dar kartą gavau patirti ir įsitikinti, kokį milžinišką atbalsų šiandien suranda mūsų poeto žodis ne tik savo šalyje, bet ir už jos ribų.

Gyvendamas Vienoje, aš suradau nemažą naujų puikių draugų, ypačiai tarybinių spaudos darbuotojų tarpe. Su jais aš praleidau daug malonių valandų. Klausau jų pasakojimus apie gimtąjį kraštą, apie kovas dėl Tarybų Sąjungos, Rumunijos, Vengrijos ir Austrijos išvadavimo. Atsiminė Vieną, aš jaučiu šiems puikiems draugams gilų dėkingumą.

Aš aplankiau auksinę Pragę. Žvalią, kovingą ir jauną Pragę, iš kurios nesinorėjo išvažiuoti. Aš pabuvojau Vienoje, išgriautoje, išvargintoje ir nužemintoje. Jos bulvaruose išsprogo medžių pumpurai. Sekmadeniais tūkstančiai žmonių ėjo ir važiuavo į užmiestį, į Leopoldsbergą ant Dunojaus kranto ir į garsųjį Vienos mišką.

Aš išvažiavau iš Vienos be gailesčio jausmo. Mane traukė ir viliojo toli rytuose dukstanti didžioji šalis — mano tėvynė, gyvenanti pilnakraujai, judri ir gyvą gyvenimą. Ir kada traukinys riedėjo per Vengrijos laukus, kada tolimoje pasirodė Budapešto bokštai, kaminai ir tiltai, aš žinojau, kad mano tėvynė kas valanda darosi vis arčiau ir arčiau. Ir kada aš beveik po keturių kelionės mėnesių vėl patekau į didžiosios Maskvos centrą, pajutau, kaip vėl mane apsiutė gyvas gyvenimas, verdantis, putojantis, besiliejančias pro kraštus. Aš vėl mačiau miesto didvyrio gatves, namus ir žmones, laimėjusius pačią sunkiausią mūsų epochos kovą. Šie žmonės statė didelį ir

Montrealo žinios

Ligoniniai

Sunkiai susirgo P. Botyrius. Paskutinėmis dienomis rugpjūčio mėnesio Royal Victoria ligoninėje jam padarė skilvio operaciją. Šiuos žodžius rašant ligonis dar gana silpnas ir neabejojina teks ilgai ligoninėje pabūti.

Taipgi J. Sartanavičius irgi tuo pačiu laiku turėjo "hemorrhoids" operaciją, Ste. Jeanne d'Arc ligoninėje. Linkiu abiem ligoniams greitai ir gerai pasveikti.

Apsivedė

Rugpjūčio 28 d. apsivedė Antanas Rakštys su Irena Baublyte. Vestuvių pokylis atsibuvo lietuvių Vytauto Klubo svetainėje.

Pataisymas Klaidos

L. B. Nr. 881 rašant iš montrealiečių pikniko per klaidą buvo praleista drg. M. Čeponienė, paaukavusi puikų Garbės Stalui pajų. Atsiprašau už klaidą.

L. B. Rep.

JERUZALĖ. — Žydų pozemine organizacija, kuri veikė per 11 metų, likviduosis kaip tokia. Ji neturės savo ginkluotų jėgų. Jos susilies su Izraelio armija.

Irgunistų vadas pareiškė, kad Amerikos Valstybės departamentas spirte spyrė Izraelio valdžią panaikinti irgunistų karinę organizaciją. Izraelio valdžia pasidavė spaudžiamai.

laisvą gyvenimą, visam laikui išvaduoti iš bado, prispaudos, apgaulės pančių. Ir kada lėktuvas pakilo skristi į Vilnių, mano širdis suvirpėjo iš džiaugsmo. Tartum tamsus sapnas, mano sąmonėje kilo ir geso išgriautų Europos miestų vaizdai. Prieš mane švito kylantis mano kraštas, kuris laukė ir mano rankų, proto ir širdies. Ir aš, žvelgdamas iš lėktuvo į gimtinės laukus, pats sau kalbėjau: "Aš grįžtu, aš grįžtu pas tave — gyventi, dirbti, svajoti, kurti, o mano mylimoji, o mano Lietuva!"

LIETUVISKAS VIESBUTIS

Roosevelt Hotel

655 Main St., Winnipeg, Man.

Visokios Rūšies Alus, Skubus Patarnavimas, Taipgi Puikūs Kambariai Nakvynei Savininkas, Boleslovas Lukasevičius

---

Lietuviška Valgykla

Union Coffee Shop

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Karbarių Apsistojimui. Savininkas Ch. Pampalas Telefonas: 46917

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop

Skubus ir Geras Patarnavimas

P. MOTIEJUNAS Savininkas

640 Main St., Winnipeg

APSIDRAUSKITE LIGOJ IR NELAIMĖJ!

STOKITE!

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija

Kapitalas virš \$21,000.00

Turi 11 Kuopų Kanadoje

Pašalpos Išmokėta Virš \$55,000

Pašalpos Moka: \$3.25, \$6.50 ir \$10.00 | Savaitė

Pomirtinės Moka: \$80.00, \$120.00 ir \$160.00

Duoklės: 35 ct. iki \$1.10 | Mėnesį.

Dėl Informacijų Kreipkitės:

J. Kevėza, 11-A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

Streptomycinas ir Džiova

Rašo DR. J. J. KAŠKIAUCIUS

Daug laiškų ateina iš Lietuvos ir iš kitų Europos kraštų su prašymais gimimams atsiųsti streptomycino. Laiškus rašo dažniausia patys ūžiovininkai, besigydančios sanatorijoj. Girdėję, būk streptomycinas — tai geriausias vaistas nuo tuberkuliozės ligų.

Daug tokių patetiškų laiškų persiunčia man gavę juos čia, Amerikoje, draugai — lietuviai, lenkai, ukrainai, rusai. Prašo nurodymų, kaip ir kur galima būtų gauti to stebuklingo streptomycino, kad jie galėtų jo pasiųsti džiova sergantiems gimimams. Jau daug kam esu privačiai rašęs laiškus, o užklausimų vis ateina ir ateina. O čia laiko amžinai nėra — vis tą patį kartot. Tai ir nusprendžiau parašyti straipsnelį ir patalpinti laikraštini, kad bet kas galėtų išsiskirti tą nurodymą ir pasiųsti klausėjui.

Visuose, kiek man teko matyti, laiškuose džiovinin-

kai deda visą viltį ant to stebuklingo streptomycino. Deja, streptomycinas jokių stebuklų su džiova nedaro. Geras tai yra vaistas nuo keleto ligų, kai kada kiek padeda ir džiovinininkui, bet toli gražu ne visada ir ne taip jau lengvai ir slidžiai, kaip daugelis įsivaizduoja.

Streptomycinas — tai ne penicilinas bendru ir plačiu savo naudingumu visokiose bakterinėse ligose. Streptomycinas sutrukdo tūlių ligų bakterijų besiplėtimą ir duoda ligonio organizmui progos ligą pergalėt greičiau. Kai dėl tuberkuliozės bakterijų, tai jas streptomycinas irgi truputį apstabdo, bet čia pasireiškia keletas negerumų.

Streptomycinas nėra toks lengvutis vartot ir saugus vaistas, kaip kad penicilinas. Streptomycinas dažnai pradeda gadinant ligonio kraują, skaldo jo narvelius, suerzina inkstus, kepenis ir padaro blogą odos uždegimą. Taip atsitinka, kai prisiema ilgokai vartot streptomyciną ir didesnėmis dozėmis. Kitas, dar rimtesnis negerumas: bakterijos — džiovos bakterijos apsiranta su streptomycinu ir jo nebebijo, auga sau, plečiasi ir bujoja, kaip ir nieko nebūta, nors tu to streptomycino leistum į organizmą (su adata) dažnai ir po daug, net ir apnuodijdamas patį ligonio organiz-

mą, gadinamas jo kraują ir organus. Ir vartot jis ne lengva. Reikia daug prityrimo ir daug atsargumo. Neprityrusio gydytojo rankose daugiau padaro žalos, negu gero. Be to, streptomycinas dar vis tebėra brangus vaistas.

Visos šitos aplinkybės ir tyrinėjimai ir prityrimai žymiai atšaldė pirma buvusį entuziazmą Amerikos gydytojų tarpe. Po šiai dienai, nuomonė čia nusistovėjo tokia. Streptomycinas yra naudingas kai kuriems džiovos nuotikiams palengvinti, greta senovinių gamtinių gydymo metodų: gero maito, poilsio, gero oro, saulės, tūlių operacinių priemonių, kaip tatau visur daroma sanatorijose.

Streptomycinas tėra naudingas padėjėjas senoms, gamtiškoms džiovos gydymo priemonėms, ir tai tik kai kuriais džiovos atsitikimais, kai kuriose džiovos stadijose.

Streptomycinas lengviau įveikia džiovos bakterijas pradiniuose džiovos laipsniuose, koliai tos bakterijos tebėra jaunos ir neįgudę, neapaugę storomis plėvelėmis, koliai jos tebėra plikos ir jautrios. Kai džiovos liga įsisenėja ir pasidaro chroniška, tai jos bakterijos apsevelia storomis ir standriomis plėvelėmis, per kurias streptomycinas sunkiai pesisėda ir menkai tepasiekia įsibingėjusias bakterijas. Be to, bakterijų gūžtose susidariusi lyg kokia varškė (nuo sugedusių audinių) dar labiau apsaugo bakterijas. Taipgi tos "varškės" rūkštumas permuša streptomycino pajėgumą arba bent jį žymiai sumažina. Dėl šitokių priežasčių ir prisiema vartot streptomyciną didelėmis dozėmis, chroniškos džiovos nuotykiams, o tatau iššaukia negerus ir pavojingus susipainiojimus: gadina kraują ir organus, nuodija organizmą ir atbukina pačių džiovos bakterijų jautrumą tam streptomycinui. Tai taip ir nesudaro tokių dramatiškų rezultatų,

kaip kad laboratorijų tyrinėjimuose.

Jei, sakysim, apkrėsti laboratorijos gyvūnėlių džiovos bakterijomis ir paskui jam tuoj įsmirkšti periodiškai (su šmirkštu) streptomycino, tai gyvūnėlis atsigauja ir pergali ligą. Bet, jeigu leidi gyvuliukui ilgai įsisirgti džiova, tai streptomycinas ir jam mažai ką gero padaro. Su žmonėmis ūžiovininkais chroniškuose laipsniuose esti dar kebliau. Čia džiovos bakterijos esti atkaklesnės ir atsparesnės.

O vėl — yra tokių džiovos bakterijų rūšių, kurios ir iš viso neboja streptomycino, kad ir pačioj ligos pradžioj. Tarpe viso to, daugelis džiovos ligos nuotykių nuo streptomycino visai nepalengvėja.

Imkime pačią paprastąją džiovos formą — plaučių tuberkuliozę, kaip dalyką ir eina beveik visuose gaunamuose iš Europos, iš Lietuvos laiškuose.

Streptomycinui nėra vietos bet kokiame aplamai plaučių džiovos atsitikime. Nėr ko vartot streptomycino tokiais plaučių džiovos nuotykiams, kurie sekmingai pasiduoda įprastiniam sanatorijos gydymui. Ir iš viso, — streptomycinas duoda ge-

riausių pasėkų tiktai pačiose pirminėse plaučių džiovos stadijose, kol bakterijos tebėra šviežios, jaunos, neįsibingėję ir neįsigargazėję ligoje. Džiovos pradžioj streptomycinas lengviau sueina į kontaktą su bakterijomis ir sulaiko jų plitimą, — tada ligonio organizmas greičiau gali ir pilniau atsigauti.

Su įsisenėjusių, chroniškų plaučių džiovos ligų formomis — streptomycinui dirva pasidaro siaurutė ir bergždžia. Kur jau esti išgedusių plaučiuose skylių, tai nebėr ko nei užsidėt su streptomycinu. Dar blogiau, kai krūtinėje susidaro skysčių bei pūlių (empyema, pyothorax). Streptomyciną čia sutrukdo skysčių rūkštumas ir bakterijų įsigargazėjimas, storžieviskumas.

Kaip pirmiau minėjom, streptomycinas neretai padaro ligoniui pavojų, dar didesnį už pačią džiova. Kai kada jis pakerta organizmą pastoviai ir nebeįgydomai. Mat, streptomycinas yra, palyginti, pusėtinai nuodingas, ypač vartojant ilgą laiką — keletą mėnesių ir didesnėmis dozėmis.

Tarpe nuodingų streptomycino poveikių esti tūlių nervų sugedimas, inkstų, ke-

Tel. LA. 4441
Dr. H. Rosenfeld'as
Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p.,
7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Tel: Ofiso CH. 5020 Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v.
Namų — AM 9324 Ir sulig susitarimo

Dr. E. Andrukaitis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampe)

Tel.: BELairs 2200. Valandos: 4—5 po piet., 7—9 vak.
Ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Purtu savo ligoninė, egzaminuoju ir gydanu įvairias ligas.
Daru visokias operacijas ir persvietimus (X - Rays).
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski
Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Lgų ir Akušerijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų

Veltui Plumbing KATALOGAS
Negilių Šulinių Pompos
Galima tuojau gauti:
Recess baths, baths on legs, basins, closets, sink and drainboards, etc.
Oil Burners, visokių rūšių.
Main Plumbig and Heating Supply Co.,
1059 St. Lawrence Blvd., Montreal, Que.

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, šaukite
Virball Electric, Reg'd
Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

WINDSOR
Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.
20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 Church Ave. TRENMORE 6679
VERDUN, QUE.

Nr. 883
penų ir kitoki pimas, kraujo uždegimai ir nimai. Ausie streptomycina dina, girdimo nes sunaikina kursta; galv kvaista, ausy žia. Ligonis p da alergiškas rus) strepton odos uždegim mą ir t.t.
Nelengva m mycino dozė. džiama su a kui į raumeni ligramą) šv vaisto milteili Streptomycina kia laikyti ar nes jis greit ja savo veiks ti tą vaistą per mėnesi, sius.
Jei per tą la nesimato, tai tomycino vel Veikiausia dži bus gavę apsi boja streptom
Vartojant reikia kas kel nėti džiovinin dar nepradėję nepradėjo vys žakraujingum streptomycina toti sanatorij nese, kur y gydytojai.
Amerikoje streptomycina nėjimo bei tik se. Privatini vartoti negali Ligoninėse in su visais pat tomyciną var bando ant ta ninkų. Gal k gant pasiseks kamesnė stre kokio panaša tiško (tuberi mo) prepara gal pasidarys riau ją naud nuotykiams. (keblumų ir y Senos, įpra jų džiovai; vis dar tebė geras, gamtiš maistas, vitar ilsis, oras, se racinės priem
SUMANAS S FRANCŪZŪ
PARYZIUS Robert Sch Francijos val
Tel. PL. 9656 Adv
J. M. R
Kalba I Atlieku visu navimus, d testamentus, morgiė 20 St. James MONTRI

penų ir kitokių organų apsilpimas, kraujo gedimas, odos uždegimai ir vietiniai suerzinimai. Ausies mechanizmą streptomycinas dažnai pagamina, girdimojo nervo galūnes sunaikina. Žmogus apkursta; galva jam sukasi, kvaista, ausyse skamba, ūžia. Ligonis pasidaro kai kada alergiškas (liguistai jautrus) streptomycinui, gauna odos uždegimą, kraujo gedi-
mą ir t.t.

Nelengva nustatyti streptomycino dozė. Paprastai įleidžiama su adata džiovininkui į raumenis po 1 mg. (miligramą) šviežiai išstarpinto vaisto miltelių bei trupinėlių. Streptomycino tirpinys reikia laikyti ant ledu, šaltai, nes jis greit genda ir nustoja savo veiksmo. Geriau liesti tą vaistą dukart į dieną, per mėnesį, du, tris mėnesius.

Jei per tą laiką pagerėjimo nesimato, tai daugiau streptomycino vely nebevertoti. Veikiausia džiuvos bakterijos bus gavę apsiprasti ir nebeboja streptomycino.

Vartojant streptomyciną, reikia kas kelios dienas tyrinėti džiovininko kraują, ar dar nepradėjo jis gesti, ar nepradėjo vystytis kokia mažakraujingumo rūšis. Atseit, streptomycina tegalima vartoti sanatorijose bei ligoninėse, kur yra tam prityrę gydytojai.

Amerikoje džiuvos ligose streptomycinas tebėra tyrinėjimo bei tikrinimo stadijoje. Privatinij praktikoj jo vartoti negalima, pavojinga. Ligoninėse ir sanatorijose, su visais patogumais, streptomyciną vartoja gydytojai, bando ant tam tikrų džiovininkų. Gal kada, laikui bėgant pasiseks išstobulinti tinkamesnę streptomycino arba kokio panašaus tuberkulostatiško (tuberkuliozės stabdomo) preparato rūšį. Tada gal pasidarys lengviau ir tikriau ją naudoti džiuvos ligų nuotykiams. O kol kas, yra keblumų ir yra netikrumų.

Senos, įprastinės sanatorijų džiuvai gydyti metodės vis dar tebėra pamatinės: geras, gamtiškas, negadintas maistas, vitaminų gausa, poilsis, oras, saulė, tūlos operacinės priemonės.

SUMANAS SUDARĖ FRANCŪZŲ VALDŽIĄ

PARYZIUS. — Galų gale Robert Schuman sudarė Francijos valdžią. Truko aš-

tuonias dienas kol buvo šiaip taip sukrapštyta valdžia.

Pirmame savo susirinkime kabinetas nutarė duoti darbininkams pragyvenimo bonų 2,500 frankų į mėnesį, kad sumažinti darbininkų nepasitenkinimą.

Buvęs apkalbėtas ir algų pakėlimas ant 1,500 frankų į mėnesį, bėt tuo klausimu tarimas dar nepadarytas.

Prosperity is the fruit of Production and Thrift

THE MONTREAL CITY & DISTRICT SAVINGS BANK

Established in 1846

Safety Deposit Boxes at all Our Offices

BRANCHES IN ALL PARTS OF THE CITY AND IN VERDUN

Telefonas: YOrk 0122

VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work
Šaltkalvystė, Suvirinimas gesu, metalinių cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS

724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)

Tel.: WI. 1331; Vakaraš ir Sekmadieniais TR. 2611

Tel.: PL. 1871 Room 405, 132 James St. W. Montreal 1, Que.

Albertas J. Norkeliunas

(General Insurance)

Duodu teisingą ir geriausį patarnavimą visose apdraudos šakose. Pildau valdiškas blankas, affidevitus ir tt. Valandos: trešiad. ir penkt. tarp 9.30 — 12.30 A.M.; antrad. ir ketvirtad. tarp 1.30 — 4.00 P.M.

VYKSTANT Į EUROPA GERIAUSI JUMS PATARNAVIMĄ SUTEIKS

9 Dorchester St. West,
Montreal, Que., Canada
Tel.: LANcaster 8789

Rezervuokit savo kelionei vietas iš anksto. Parūpiname visus kelionės popierius. Parūpiname afidevitus dėl imigracijos, pasportus, vizas, sutvarkom maršrutus. Persimėčiam į visas pasaulio dalis pinigų, parūpinam perkalbėtojus, vertėjus, parduodam namus, išrenkam nuomą, parduodam visokią apdraudą, laivų tikietus.

J. E. JIŠA ir ALEX. MCKAY
SAVININKAI
(Kaiba ir Lietuviškai)

Res.: WE. 3011

Bus.: EL. 2266

Eddy Adomaičio Garažas
WEST END AUTO BODY

Sudaužytų Automobilių Taisymas
Yra Mūsų Specialybė

Atliekam Visokius Taisymo Darbus

5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. R. Bennett, Manager

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius. Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947
Advokatas

J. M. Rosenfeldas

Kalba Lietuviškai

Atlieku visus teismų patarnavimus, darau palikimo testamentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St E. Kamb 36
MONTREAL, QUE.

ZEMAITĒ

MARTI

(Tēsinys)

— Mano dvaras, mano viskas, o nekviestiems svečiams nēra vietas! Kam nepatinka — laukan! Kaip aš liepsiu, taip ir bus!

Per tųkį vaidą sumišo visos vestuvės, kiekvienas tik žvalgėsi, kaip išsprukti namo. Anos pusės vestuviniškai išbrudėjo atgal, taip pat ir kaimynai po kits kito spūdiņo laukan. Motina, girėiu apsimitusi, susirengė lovoje, būsis nieko neįuntanti. Katrė išsigandusi drebėjo kerčioje. Tėvas įmiršęs nē juste nepajuto, kaip svečių maža beliko. Ėmė prie visų kabinėties: prie muzikantų, marčios, prie motinos, žadėdamas visus išperti. Jų laimė dar, kad atsiropstė Jonas iš miego, išgirdęs tėvą berėkaujant po trobą. Jau duris beverdamas sušuko:

— Taigi, taigi, kaipgis, to dar betrūko. . . niekas dar čia negirdėjo tavo gerklės! Nežinau gulties prisiproges, ne zvaidą kelti!

— Je, je, kaip tau, kad niekas daugiau nerūpi, tik gulėti ir kirmėti per dienas naktis! — lengvesniu jau balsu ginčijosi tėvas. — Tau, be rods, niekas nerūpi už mano galvos. . . Išsimiegojęs, duonės išsiėdęs, užsimanei vestė. Dar tokią plikę parvedei už ponį ant mano žemės. Nei vilkis, nei duosiu ant jūsu valios, bet kaip aš liepsiu, taip tur būti! — ir vėl smarkiai trenkė su koja į purvyną.

— Taigi, taigi, kaipgis! Kas čia tavęs bijo? Bene aš užsimaniau vesti? Varu Katrė man pats užkorei, nes pinigų tau baisiai prireikė, nebeapsikopei skolomis. Bepigu dabar tau gudrauti, kad jau atsikratei per mane žydais!

— Bene man pinigų reikėjo? Juk tu dėl savęs žemę išpirkai! . . . Užtat, vaike, dabar mokykis gyventi! Sek mano pėdas, jei nori gyventi: valdyk bobas, nesiduok už nosies vadžiojamas.

Katrės brolis, kuris dar čia tebešurmuliavo, sušuko asloje:

— Šudievu, tētuši! Dėkui, jog patyriau, kokis buvo Jono vedimas! O tu, svaini, laikyk pačią, kaip reikiant, nes už jos laimę tu atsakysi. . . paėmei keturis šimtus ir darį!

Taip sakydamas, pagrąšė dar stirnakoju į nosį.

— Taigi, taigi, kaipgis, man, mat, nepakelti!

—o—

Kokia pradžia, toks ir galas. Driežo Katrėi: kokios vestuvės, tokia ir laimė. Tē-

vams neįtiko niekuo: Ką tik Katrė darė, vis peiktinai; vaikščiojo ar sėdėjo, šnekėjo ar tylėjo, juokėsi ar verkė, darbavos ar gulėjo, vis negerai ir negerai. Tėvas kitaip jos nevadino, kaip tik — šavalka, plikė, ne tokios Jonas bestovys. Motina, visai meluodama, įdavinėjo marčią vyrams, džiaugėsi nugręžusi nuo savęs tėvo keiksmą, nes per jos liežuvį kalčia Katrėi kliuvo.

Išaušo jau pavasaris. Po vakarykščio lietaus nušvito visa padangė. Saulelė linksmai švietė, gaivino ir šildė žemele, dabar teišsiluosavusių iš šalto kietos žiemos kalėjimo; šalčio suspausta, sniego prislėgta, atitolinta nuo saulės, kentėjo ilgus laikus sustingusi ir apmirusi. Šiandien, tartum, juokėsi linksmai, budindama atsigręžusios saulelės, sušilusi jos įkaitoje. Ji visa net garuoja, kvėpuodama iš vidurių paskutinį pašalą. Vėjelis, pranočdamas saulelės spindulius, šiltai pūkšnojo, skubindamas džiovinti purvuotą jos paviršę. Sniegas, kur-nekur dar pasislėpęs, baltuoja patvoryje, bet, pabūgęs šviesos, traukiasi, nyksta, tyžta, šyla ir tirpsta, mainos į vandenį; pavirtęs vandeniu, graužiasi vinguriuotus takelius; tvinsta pakalniui į upelį, iš paskubos net putojās. Miškas papūro ir papilkavo pumpurais. Paukšteliai, kiekvienas kitokiu balsu, vinguriuoja savo giesmę, garbindami pavasario aušrelę. Sumišę balsai — teterinių bildesio, vieversėlių vyturiavimo, varlių kurkimo, vabolių bryzgimo — ir pasklidęs ore jų atgarsis padaro nepermanomą užesį, be galo meilų širdžiai, malonų ausiai. Vadovas didelio pulkelio, senis žašinėlis, klykdamas partraukia iš pietų; žino gerai kelią, veda paskui savęs nemažą būrelį, persiskyrusį į dvi ilgi karti; nutraukė, nulegėjo staciai į šiaurę. Baltos gulbelės šniokštavo sparnais viršum pušyno, pailsusios iš tolimos kelionės; sunkiai mojuoja sparnais, garsiai tūtuodamos, ieško vietos kur nusileisti. Kažin kur, už miško toliau, sukrūkė gervēs. Ančių — tų begalinės minios užplūdo: kvarkinasi, pleškinasi po pievas, tokiais būriais pakilusios, kaip debesis, laksto. Stybrakojis gandraš, stypinėdamas po laukus, renka šapus; prisikandęs pilną snapą, kilsta į lizdą; ten, užsiversdamas galvą, klekina, sparnais pasisklaidydamas gnyio į asinuo priešinkų, langojančių

aplinkui. Žvirbleliai kanaplesėliai linksmai čiurškauja apie gandrąlįzdį. Ledspira, šokinėdama paprūdėje, linkuoja uodegėlę.

Kūtvailiškių sodos rugių laukas, kaip žalia gelumbe, apsidengė. Po sodą taip pat, kas gyvas galis, juda, plasta, kiekvienas ypatingai reiškia džiaugsmą, sulaukęs linksmo pavasario. Margi balandėliai, būriais pasilangodami, nuo stogo ligi stogo skrajoja. Raudonas gaidys, išsivedęs vištų būrį ant skiedryno, pasikraipydamas rožetą skiauterę, garsiai giesta. Širvas žašinėlis kiūto ant vienos kojos netoli prieangio, galvelę pakreipęs klausosi, be necypčioja žašeliai laštoje. Rainas katinas, pašokęs ant malkos, šerį papūtęs, uodegą pastatė prieš rudį, o tas, lakstydamas aplinkui, cypdamas, pasikaukdamas loja.

Vaikų visus būrius ant pamato išperėjo saulelė: sustyrę, susimurinę gniaužė drėgnas smilteles. Didesnieji jau basi, raudonomis nosimis ir kojomis, po gatvę važinėja ratukus. Džiaugdamas kits kitam plepa:

— Mamaitė daug daug, kiaušinių rytoj dažys, visą puodą, su kaupu! . . . O jūsu ar daug vištos pridėjo? Mušime per Velykas.

— Įj mūsų dazys jaudonai, as nemusu, įtinėsu.

— O aš tavo takšt, ir sudaužau.

— As mamaitė pasakysiu, — čirpė kuo neverkdamas.

Vyrai ant skiedryno, nors kepurės dar žiemines ir pirštinės lopuotės; bet, kailinius ant tvoros pašimėję, vienmaršiniai mietus tašė. Kitas, kumelę įsispraudęs į žambrij, bandė daržą paarėti. Mergikės, vandens kibirą pasistačiusios, jau tykojo perleiti artoją, kad jo kumelė būtų fiebesnė. Kitur šeimininkas grėbstinėjo, valėsi kiaušius ir apie laidarį; parėjus iš lauko avims, skaitė ērelius, rodydamas pirštą pagal nosies pasikėlęs. Kitame kanape, prie krūvos rąstų ir užtiestos statyti jaujos, būrys vyrų strūliavo, baldėsi. Kažinkas žilius parsuondė būrį kiaušius iš rugių; botagu nešinas, priėjęs prie vyrų, užniko barties. . .

— A jūs pašėlę esat — taip apšleisti kiaušėmis rugius! Tur būti, velnias apstojų; juk tat pavasaris! Visam sviete nēra tokio pasileidimo, kaip prie mūsų. Kad dievas ir duoda, o mes patys metame duoną nuo savės. . .

Aš pasakysiu: kad nežiūrėsite kiaušius, atminkit, nepūkit, kad nebepareis kuri, ar-

ba uždarysiu parvaręs, kieno bus, ir neduosiu be rublio; matyti, jog su jumis negali geruoju, kaip su biesais. Į rugius nuėjus, Jėzus Marija reikia šaukti — tiek iškadodaro!

— Dėkui, dėkui, dėdele, bent vienas apibark. Teisybė, didelis mūsų visų apšleidydimas — taip neveždėti.

— Tik gau, neturiu šunų, ne vieną kiaušę velnias atimtu.

Kitas, kurio kiaušė buvo parvartytame būryje, tiek besako:

— Ir tavo paties deglę mačiau vakar rugiuose.

— Veizdėkite, plėškite ir mane, skrembkite, — šokos senis, — ar velnias jūsu neleidžia! Reikia visiems daboties, nes paliksime be duonos.

Taip vyrai po laukus brūzda, o bobos po vidų. Vienur valėsi, dulkinosi, lubas plovė, sienas šveitė, pataly nes valkštė; kitur pyragus minėkė arba jau iškeptus dėjo. Kita miltų geldą nešėsi iš klėties į trobą; visur taisėsi, mėsas plovė, taisė kepti; varškės dirbo, kastinį suko, lašinius piaustė, o visoje sodyboje, kiekviename bute, kaminas rūko dūmais, net gatve einant jutosi įvairūs kvapai. Mergos, šeimininkų siuntinėjamos, tekimos lakstė, skubėjo darbuoties šį vakarą, kad rytojui mažiau beliktų darbo, anksčiau galėtų išeiti į Velykas.

Kitai šeimininkei nevyko vargšėi: nekilo pyragai, puodeliu nešina lakstė po sodą, ieškodama mielių; viename ir kitame kieme klausinėjo — vis neturinčios.

— Reikia lėkti prie galinės, — jie gavėnioje alų darė, be negausiu.

Radusi Jurgienę sviestą beplakant, apsikabinusi prašė:

— Jurgienėle, balandėli, duokš mielių nors lašėli. . . miltus tokius brangius nupirko! Tėvas išgins mane į pipirų žemę, kaip sukris pyragai.

— Taip maža teturiu, visos nešė, nešė! Ko neužėjai pas Jurgienę? Katrė nuo motinos, andai mačiau, parsinešė visą butelį, jū tiks.

— Buvau, širdėle. . . kad ten įpuoliau į tokį triukšmą, tai bėda!

— Jau, turi būt, ant Katrės sukilo?

— Visi besirieja, kaip šunys. . . Ir Katrė gerą beturinti liežuvėlį, taip kertas, kad bėda!

— A, matai tiktai, prabil, nebeiškentės!

— Na, kad ten negali. Ga-

na kentėjo ir norėjo Katrė būti mažesnė. Juk aš ten rytas vakaras, žinau viską. Jau kaip ji pradžioje, tuo pradėjimu, lenkė tėvus: visada prilėgniai, maloniai slaugys, šokinės, įmanė ant rankų nešioti. . . Nieko nepadėjo: kaip laido dantis ant jos, taip laido. Prisiklausė visko, užteko. Dabar jau atsibudo, ėmė kirsties, kaip kirvis su akmeniu. . . Dantinga ir Katrė!

— Dveigys treigį užėjo, a, ta-ta! Gerai Vingiams, gerai! Kiek ji mane veikė, liežuvį laidė, kaip mes provojo mės su tėvų nabašninkais, o pats ir į svietkus ėjo tėvams. . . Gerai, kad bent marti jiems kaktą perskeltų! Ar girdi, tu pamokyk.

— Klausykis, nabagute! juk per mane Katrė ir pakilo rieties. Aš prikursiau. . . Pirma ta motina duos, duos pamokslus, tėvas nuo savės keiks, piškins. . . O ir Katrė, matyti, atkakli: būdavo, rėks, rėks, piktumu nesitverdama, bet nesibars. Sakau: argi tu liežuvio neturi? Tokią dalį parsinešei, gyvenimą kaip jei išpirkai, ir tu leisisi taip į tokį sąsprūdą? Na, kad užniko kirsties, nē žodžio nebutyli. . . Pašėlęs ir Katrės liežuvis, kad bėda!

— Na, o vyras ką besako?

— Bene dar tą mulkį gali vyru vadinti? Jis ne vyras, bet stuobrys išpuvęs, be galvos ir be širdies. Kiek ta Katrė vargsta su juo. . . bučiuos ir myluos, šnekins, malonėsis, glamžuos, norėtų pabudinti, norėtų žmogumi atversti, nieko negali. Jisai: "taigi, taigi, kaipgis!" ir gana, o tinginys, kad bėda. Su tėvu tik moka rieties.

— Taip ir gerai, sukibs abudu išvien į tėvus.

— Kad bent dar nekibty tas veršis. Jam pati nerūpi, žiūri tik, kaip atsiriti nuo darbo, jei kuomet pradeda tėvas ūdyti. O Katrė, tai pašėlusis darbininkė, išžirga eina, sesele, darbas jai tirpte tirpsta rankose. Nors ir senė Vingienė nesugriuvisi, bet marčiai nē gerti neatneša dirbant. Žiūrėk, kaip ji pašalius apvalė; ta pati troba-palaikė kaip ne ta paliko. Būdavo, negalės nosies iškišti, dabar bent sausa, švari, kaip žmonių. Užtat juo džiaun motina ir šėlsta, kad jos mėslus apkopia. . . Ka-ka-ka! — juokėsi abidvi.

— Ar daug sviesto susisukai per gavėnią?

— Nedaug! Kas tos mano karvės pirmūdelės, žiemmilžėlės. . . Pašaras prastas, nieko pieno neduoda.

(Bus daugiau)

Kauniečiai šiais metais kad teatriniai labai gyvas ros ir balet žiūrovams, senesniųjų kū, dvi p "Romeo ir "Gulbių ez grindiniai "Miegančio no Valstyb ras sezono A. Jakobs nimas cit Jaunimo t laigai ži drg. Bern pergale", kams: "Pie kretys" ir operetė "I tų premje mąji teatro Panevėžio rų, vykus Kaune, s abejonės, niekada t turtingo, t

Toks pa vos teatru apie didžiū rybų vald liaudies t vystymui Kauno c atras dū spektaklių pakelti. "Julija" pr masis nuo tatas. Šio J. Gryba

Kauno Teatrai

A. GRICIUS

Kauniečiai teatrų žiūrovai šiais metais buvo nudžiuge, kad teatrinis sezonas buvo labai gyvas. Valstybinis operos ir baletu teatrą pateikė žiūrovams, be atnaujintų ar senesniųjų repertuaro dalykų, dvi premjeras: operą "Romeo ir Julija" ir baletą "Gulbių ežerą", neminint pagrindiniai atnaujintą baletą "Miegančioji gražuolė". Kauno Valstybinis Dramos teatras sezono pabaigoje pastatė A. Jakobsono pjesę "Gyvenimas citadelėje". Kauno Jaunimo teatras sezono pabaigai žiūrovams parodė drg. Bernotėno pjesę "Už pergale", dvi pašakas vaikams: "Piemenaitė ir kamininkretys" ir "Kinų paslaptis", operetę "Rose Maria". Prieš premjerų pridėjus einajam teatrui repartuarą, o dar Panevėžio ir Žemaičių teatrų, vykusiai gastroliavusių Kaune, spektaklius nekyla abejonės, kad Kaunas dar niekada nėra turėjęs tokio turtingo, tokio gyvo sezono.

Toks pagyvėjimas Lietuvos teatrų gyvenimo byloje apie didžiulį dėmesį, kuri tarybų valdžia skiria lietuvių liaudies tautinės kultūros vystymui. Kauno operos ir baletu teatras daug nuveikė savo spektaklių meniniam lygiui pakelti. Operos "Romeo ir Julija" premjera buvo pirmasis nuveikto darbo rezultatas. Šioji opera režisieriaus J. Grybausko pastatyme ir

dailininko Truikio apipavidalinime, parodė žiūrovams daug naujo ir įdomaus.

Režisieriui J. Grybauskui pavyko padaryti operos artistų kolektyvą, kuris vykdo naują mūsų operos darbą. Šitas naujas darbas glūdi tame, kad operos teatro kūryba yra, kaip ir kiekvieno teatro, kolektyvinė kūryba. Be abejo, tai yra didelis žingsnis pirmyn Lietuvos operos augimo srityje.

"Romeo ir Julija" spektaklyje žiūrovai pamatė visą eilę jaunų jėgų, pav. Tamulevičiūtę, vaidinusi Juliją, R. Siparį, vaidinusi vienuolį, nekaltant apie Indrą, jau iš seniau žiūrovų pažįstamą, dainuojantį tokią partiją, kaip Romeo.

Šių metų pavasarį atnaujintas baletas "Miegančioji gražuolė". Baletą atnaujino spektaklio apipavidalinimui. Šis spektaklis vienas žymiausių teatro pasisekimų. Pastatymo pasisekimas byloje apie tai, kad teatras yra kūrybiškai suklestėjęs ir žengia teisingu keliu.

Iš Leningrado pakviestas RTFSR nusipelnęs meno veikėjas baletu režisierius F. V. Lopuchovas pastatė P. Čaikovskio 4 veiksmų baletą "Gulbių ežerą".

"Gulbių ežerą" kūrė glaudžiai dirbdami F. V. Lopuchovas, dirigentas M. Bukša ir dail. Palaima.

Princą Zigfridą šoko jaunas baletu šokėjas H. Kuna-

vičius. Odetą — T. Sventickaitė, Rotbartą — P. Baravykas, Zigfrido motiną — A. Bliumaitė.

"Gulbių ežeras" liudija apie labai reikšmingą etapą Lietuvos tarybinio teatro raidoje ir turi pelnytą pasisekimą. Spektaklis mums brangus dar tuo, kad jame galėjo gražiai pasirodyti jaunoji baletu karta. Kalba eina apie H. Kunavičių, šokusį princą Zigfridą, kuris žiūrovus nudžiugino savo puikiais daviniais.

Į ateinantį sezoną Operos ir Baletu teatras įžengs su naujais ir atnaujintais operos ir baletu spektakliais: "Gulbių ežeras", "Miegančioji gražuolė", "Romeo ir Julija", "Eugenijus Onieginas", "Pikų dama", "Otello", "Aida", "Madam Buterflai", "Carmen". Sezono pradžia operos teatras duos A. Rubinšteino operą "Demonas".

Kauno Valstybinio Dramos teatro naujiena sezono užbaigai buvo A. Jakobsono "Gyvenimas citadelėje" spektaklis (A. Radzevičiaus pastatytas ir režisūra, dailininkas A. Surkevičius).

Spektaklis turėjo didelį pasisekimą. Pjesėje "Gyvenimas citadelėje", kaip ir kituose spektakliuose greta senųjų teatro šulų, kaip O. Rimaitė, P. Kubertavičius, J. Laucius, J. Petrauskas, S. Petraitis, matome naujas pavardes: J. Kavaliauską, J. Jušką, H. Vancevičių, A. Voščiką, J. Gužaitę, Senkutę, M. Bradauskaitę, H. Kurauską ir kt. Tai jaunimas, rodąs vertingus sceninius duomenis. Jaunimas sąžiningai dirbdamas gali išaugti į rimtą kūrybinę jėgą, užtikrinančią tolimesnį Kauno Valstybinio Dramos teatro klestėjimą.

—o—
Greit prasidės naujas te-

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 5924

PRINCESS FASHION FURS

Designers and Creators of fine FUR GARMENTS

Restyling and Repairs Workmanship Guaranteed MODERN

COLD STORAGE PLANT ON THE PREMISES 506 Queen W. 750 Yonge AD. 8884 RA. 8971

atru sezonas. Kauniečiai mėgsta savo teatrus ir nekankantiai laukia sezono atsidarymo. Jie esą tikri, kad pamatys naujus spektaklius dar aukštesniame meniniame ir idėjiniame-politiniame lygyje.

Naujienos iš Vancouverio

Mirė M. Gelus

Lietuvių Literatūros Draugijos narė draugė Gelus (Gyliene) turėjo sunkoką operaciją Vancouverio Generalinėj ligoninėj. Nuėjus aplankyti, ji papasakojo nemalonią žinią: jos vyras Motiejus Gelus (Gylus) mirė širdies liga birželio pirmą dieną.

"Motiejus sirgo sunkiai tris mėnesius, negalėjo iš lovos pasikelti. Aš patrukau jį beklindama. Jau išrodė pradeda sveikti, o ant rytojaus užmerkė akis ant visados," pasakojo verkdam išvarginta moteris.

Apie draugo mirtį davė pranešimą draugas Ivanauškas porai Vancouverio lietuvių, bet šie, manydami, kad visi žino, nedavė žinios kitiems. To pasėkoje iš 50 automobilių, dalyvavusių laidojimo, lietuvių buvo tik keletas.

Drg. M. Gelus atvažiavo į Ameriką senai, o į Kanadą iš ten 1928 metais. Jis nusipirko keletą akrų žemės prie

Halls Prarie ir dirbo be galo sunkiai, kaip ir visi maži ūkininkai, kad išdirbti kiek daugiau medžiais apaugusios žemės.

Savo amžiuje Motiejus patyrė išnaudojimą Amerikos fabrikuose ir beviltį mažo ūkininko gyvenimą Kanadoje. Gal už tai ir buvo nuolatinis Liaudies Balso ir kitos pažangios spaudos skaitytojas.

Iš Lietuvos draugas M. Gelus (Gylus) yra kilęs nuo Veiverių. Paliko nuliūdime 12 metų dukrelę Bronice ir gyvenimo draugę Agnes, taigi ir brolį Jurgį, gyvenantį Worcesteryje, USA.

Draugas Gelus buvo palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Cloverdale katalikų kapinėse, patarnaujant kunigui Sullivan.

Kaimynai ir pažįstami tuoj suaukojo \$80.00 pirmai pagalbai, už ką draugė Glyliene yra labai dėkinga.

Nuo LLD 126 kuopos ir savęs reiškiau giliausią užuojautą draugei Gylienei ir dukrelei Bronice, jas ištikusioje nelaimėj, ir linkiu greitai pasveikti.

A. Grinkus
LLD 126 kp. Sekret.

LONDONAS. — Britanijos užsienio ministerija gavo naują protestą iš Lenkijos valdžios.

Britanijos oficialai Vokietijoj kursto tarpe vokiečių sentimentą už pakeitimą dabartinių rubežių tarpe Lenkijos ir Vokietijos. Britų diplomatija "stimuliuoja" Vokietijos reakcininkus.

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrinės prekes bei Toronto suvenirus — Kainos prieinamos.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

272 1-2 Queen St. W., Toronto

Stinson's Jewellery

2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO

Kvalifikuotas lietuvis (Snickeris) laikrodininkas Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias jewellery prekes.

Kaina prieinama. Darbas garantuotas Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

Harry R. Ranks Company

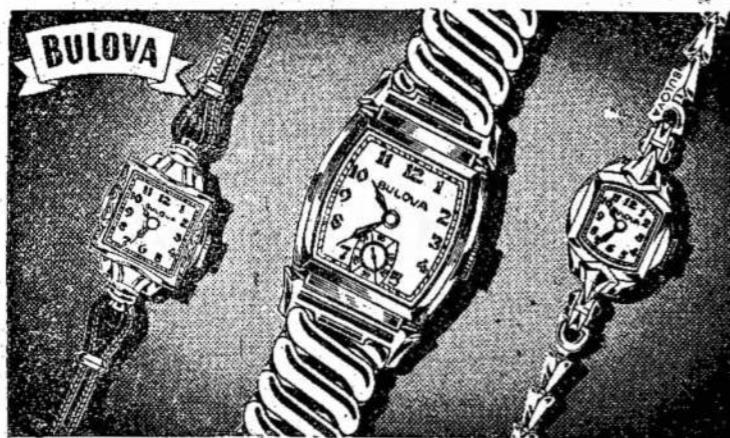
Laidotuvių Direktoriat

Aukščiausias Patarnavimas

— Prieinama Kaina —

Patarnavimas 24 Valandas

455-57 QUEEN ST. W. TORONTO WA. 5370

CATHERINE
17 jewels
\$3750

CADET
35 jewels
\$3750

GODDESS OF TIME
17 jewels
\$3750

Mason Credit Jewellers

520 QUEEN ST. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, Ont.

FUR COATS

CONEY
PERSIAN \$ 99.00
SEAL
MOUTON

RELIABLE FUR CO.

568 Queen St. W., Toronto

WA. 9294

Atvira iki 9 v. v.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Darbo Progresyvės Partijos Lietuvių Klubo narių susirinkimas įvyks rugsėjo (September) 12 dieną, 2 valandą po piet, Lietuvių sveitainė, 160 Claremont St.

Visi nariai ir simpatikai kviečiami atsilankyti.

Valdyba

Montreal, Que.

Piknikas

Sekmadienį, rugsėjo 12 d. įvyks LLD 137 kuopos rengiamas piknikas, Ville La-Salle, lietuvių piknikų vietoje.

Pradžią 1 val. p.p.

Kviečiame visus atsilankyti, nes baigiantis vasaros sezonui, šis piknikas gali būti paskutiniu pikniku šią vasarą. Tai gera proga atsisveikinti su vasaros gamta.

Rengėjai

Mūsų Ligoniai

TORONTO. — Draugė M. Linartienė, mums visiems gerai žinomo menininko J. Linarto žmona, turėjo operaciją. Operacija pavyko ir ligonė gydos jau namuose, 376 Crawford St.

Draugas I. Savickas turėjo širdies ataką prie darbo, buvo išvežtas į ligoninę, o dabar jau namuose ir jaučiasi geriau.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti.

Reporteris

M. W. Kellermann ADVOKATAS

371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

Pulki Vieta Vasarotojams Kanadoje

VICTORY INN

CRYSTAL BEACH, ONTARIO

Netoli nuo Amerikos rubežiaus. 10 Mylių nuo Buffalo
Ant pat Erie ežero kranto

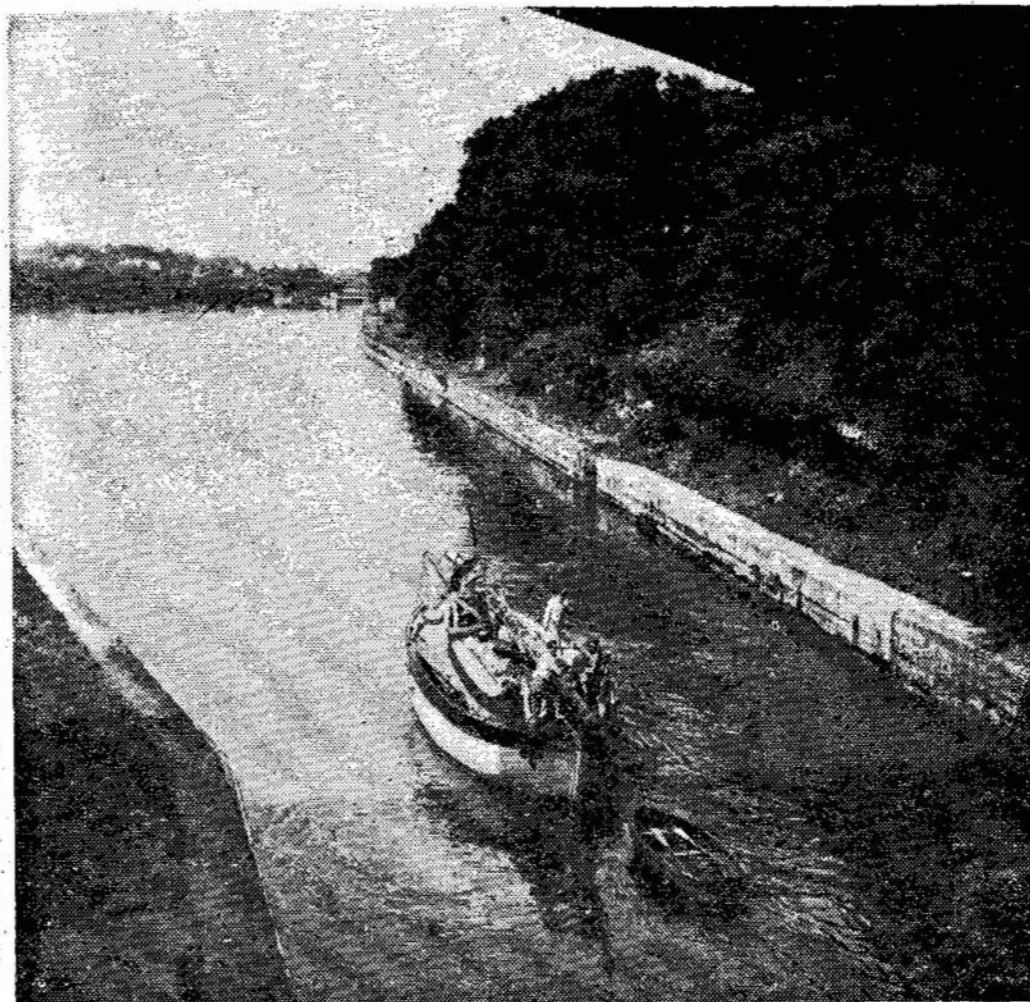
Tai puikiausia vieta praleisti vakarus, savaitgalius, atostogas bei medaus mėnesį.

Moderniška virtuvė, maudynės, šviesūs ir švarūs kambariai ir kitoki vasarotojams patogumai teikiami už neaukštas kainas.

Rezervuokite vietas ar klauskite informacijų laiškais arba telefonuodami:

TEL. RIDGEWAY 240-Y

MORKIS BROLIAI, Savininkai

Trys anglai perplaukė Atlantą 40 pėdų ilgio laiveliu, ku-

Prokuroras Smerkia Provokišką Politiką

CAMDEN, N. J. — Pataikaudamos vokiečiams reakcininkams Vakarų valstybės daro didžiausios žalos demokratijos reikalui.

Tokį pareiškimą padarė prokuroras Joseph E. DuBois, Jr., kuris buvo kaltintu juo Farben trusto viršininkų byloje.

Pataikavimas vokiečiams, sako jis, labai ir labai stiprina komunizmą. Ne komunistai, bet jų priešai daro komunizmą populiariu.

MIRĖ MARŠAL RYBALKO IR S. G. LUKINAS

MASKVA. — Praeitą savaitę mirė maršalas Povilas Rybalko, Sovietų tankų komandierius kare su naciais, o dabar mirė Sergėjus Lukinas, Sovietų seimo ir Komunistų Partijos Kontrolės Komisijos narys.

Illinois Politikieeriai Užgina Wallace'sui Kandidatuoti

SPRINGFIELD, Ill. — Rinkiminė Illinojaus valstijos komisija paskelbė, kad atmesta Henrio Wallace'o ir kitų Progresyvės Partijos žmonių kandidatūra lapkričio rinkimams iš visoje valstijoje; pasakoja, būk Wallace, progresyvių kandidatas prezidento vietai, negavęs gana piliečių parašų.

Bet Cook apskrityje (Čikagoj) Progresyvė Partija turės savo kandidatus oficialiuose rinkimų sąrašuose. Aukščiausias Illinojaus teismas pripažino tai partijai teisę statyti savo kandidatus toje apskrityje.

Graikijos Partizanai "Britiška" Ginkluoti

LONDONAS. — Graikijos monarchistų spauda praneša, kad generolė Markos jėgos naudoja britų amuniciją ir ginklus. Tą patvirtina ir Amerikos ekspertai.

Britanijos karo ministerija nepadarė jokio pareiškimo.

Londono kairieji laikraščiai sako, kad tame nėra nieko stebėtino. Pats generolas Markos atkartotinai pareiškė, kad jo vartojami ginklai yra britų ir amerikiečių produkcijos.

Jungtinių Tautų Balkanų reikalų komisija seniau sakė, kad Graikijos partizanai gauna ginklų iš Albanijos ir Bulgarijos, bet tą tvirtinimą niekuo neparėmė.

ris matomas New Yorko kanale. Jie išplaukė birželio mėnesį, 1947 metais, ir tik dabar pasiekė New Yorką.

Vokiečiai Piktinasi Schachto Išsteisinimu

STUTTGART. — Demokratiniai nusistatę vokiečiai piktinasi Schachto išsteisinimu. (Finansininkas Schachtas buvo Hitlerio "finansinis genijus".)

Berlyno dienraštis "ADN" rašo, "Schachto išsteisinimas yra klasikinis pavyzdys, ką reiškia denacifikacija Vakarų zonoje."

Panašiai išsireiškia ir kiti

progresyviai spaudos organai.

Schachtas, per ilgus metus, buvo tampriausiuose santykiuose su Amerikos bankininkais ir industrialistais. Tais metais, kada Hitleris pasigrobė valdžią, Schachtas susitiko su J. Foster Dulles'u, republikonų ekspertu užsienio politikoj ir Wallstryčio šulu.

Schachtas palaikė artimus ryšius su Dulles'o broliu Allen, direktorium New Yorko skyriaus Schroederio banko. Schroederis buvo artimiausias Hitlerio leitenantas ir SS lyderis.

Vis didesnis vokiečių bankininkų ir industrialistų skaičius turi pilną veikimo laisvę anglų ir jankių zonose.

SOCIALISTAI REMSIĄ SCHUMANO VALDŽIĄ

PARYŽIUS. — Schumano ministrų kabinetas bus sudarytas be socialistų. Socialistai, savo kokuse, nutarė nedalyvauti vyriausybėje, bet jie remsią Schumano vyriausybę, kuomet ji bus sudaryta.

Ministrų kabineta sudarys katalikų partija (MRP) ir radikalai socialistai. Radikalai, sutikdami dalyvauti valdžioje, nenori imti vidaus reikalų ministro vietos. Jie bijo būsimų konfliktų.

Šiaurinėj Francijoj įvyko angliakasių protesto streikas.

Lille streikavo 40,000 tekstilės darbininkų.

ELITE FUR CO.

"Tiesiai iš Dirbtuvės Vilkėjimui"

994 DUNDAS ST. W. Toronto Tel. LL. 6134

Kur Jūs Rasite Didelį Pasirinkimą Aukštos Rūšies Futrų, Pasiūtų Sulig Vėliausios Mados

Telefonuokit Mums, Kada Norėsit Pasidėti Futras Vasarai

A. GARBENIS

Fotografas

Jūsų Vestuvių Paveikslas

Linksmiausia atmintis Jūsų gyvenime. Pigesnės kainos savo tautiečiams.

Telefonuokite dėl apointmento KE. 5364

LAFAYETTE STUDIO

2182 DUNDAS ST. W. TORONTO